NAŠ TEDNIK

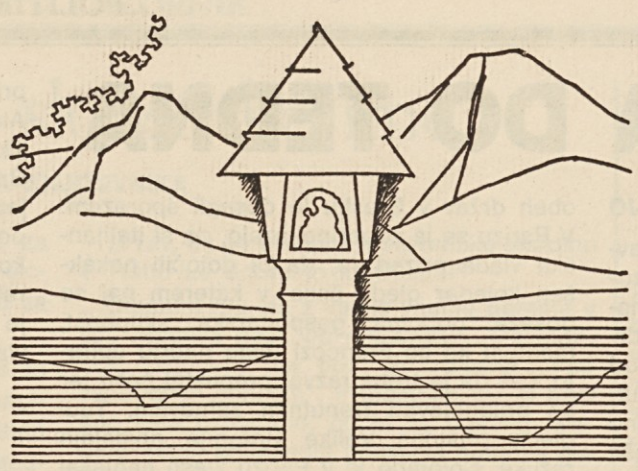

KULTURNO POLITIČNO GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXIII. / ŠTEVILKA 8 CELOVEC, DNE 18. FEBRUARJA 1971 CENA 2.50 ŠILINGA

Politika pomirjevanja

V zadnjih mesecih se je politično ozračje na Koroškem močno zaostrilo. Za pozorne opazovalce položaja v deželi to niti ni prišlo tako nepričakovano, pač pa so razne aktivnosti zbudile iz prijetnega sná vse tiste, ki so se vdajali varljivemu upanju, da njihova pomirjevalna politika resnično rešuje probleme te dežele. Po pretresu zadnjih dogodkov pa samo lahko ponovno ugotovimo, da dosedanja pomirjevalna politika problemov ni reševala, temveč jih je skušala zakrivati. Izmed vseh tozadevnih izjav avstrijskih politikov v zadnjem času je najbolj značilna ugotovitev zunanjega ministra v avstrijski televiziji, da je namreč Avstrija svoje obveznosti do manjšin uresničila v tolikšni meri, kot se ji je zdelo potrebno za mirno sožitje obeh narodov. S tem je zunanji minister sam priznal, da Avstrija vseh obveznosti ni izpolnila. znano mu je tudi moralo biti, da koroški Slovenci s tem, kar so dobili dosedaj, niso zadovoljni; toda bili so mirni, niso streljali in morili kot Južni Tirolci, niti kake demonstracije niso organizirali, samo pisali so: v svojih listih, v resolucijah in spomenicah. A to se lahko da ignorirati, to miru v deželi ne moti. Kot pravi demokrati smo koroški Slovenci vedno upali in tudi še zdaj upamo, da nam bo uspelo na osnovi pogajanj priti do naših pravic, ni pa tako presenetljivo, kot se zdaj dela, če kaka skupina naše manjšine — očitno gre pri tem za mlade ljudi — v pogajanjih ne vidi uspeha in obljubam ne zaupa in zato z drastičnimi sredstvi sama uresniči, kar je oblast v dolgih letih zamudila.

Najbolj pogosto govori o politiki pomirjevanja naš deželni glavar in ravno proti njemu so bile obrnjene nekatere parole pri zadnji velikovški akciji. Kako je to mogoče? Mar ni ravno on pri vsaki priložnosti pozval svojih deželanov, naj so tolerantni do manjšine, mar ni ravno on vedno spet govoril o mirnem sožitju narodov v prostoru Alpe-Jadran? Da je kljub temu prišlo do atake na njega, je verjetno vzrok v tem, ker so nekateri opazili, kakšna je razlika med njegovimi besedami in njegovimi dejanji. Ne odrekamo glavarju, sploh deželnim politikom dobre volje, toda zgleda, da se v potrebe manjšine ne znajo prav uživeti, da mislijo, da je z lepimi besedami o miru in toleranci mir dejansko že ustvarjen. In koga je v zadnjih letih in desetletjih deželna politika pomirjevala, komu je vedno spet ugodila? Ali je to bil morda doprinos k pomiritvi, da je bila po prizadevanjih nemško-nacionalnih ekstremistov ukinjena dvojezična šola? Ali je tudi v interesu pomiritve bila preklicana obljuba po ustanovitvi javne kmetijske šole za Slovence? Kako se to sklada s pomiritvijo, da deželni glavar na eni strani odklanja ugotavljanje manjšine, na drugi strani pa ne vidi možnosti dvojezičnih napisov brez kakega ugotavljanja? Kakšne vrste pomiritev je to, da se skuša zamolčati ozir. omalovaževati škandalozni predlog v velikovškem občinstem svetu, da je treba postaviti spomenik nacističnemu zločincu Maier-Kaibitschu, medtem ko se odločno obsojajo tisti, ki opozarjajo — na svoj način — na ta nezaslišani in pa za deželo sramotni predlog? Takih primerov bi lahko našteli še in še. Tu nekaj ni v redu; če bi bilo vse v redu, ne bi prišlo do nemirov, če bi bila koroška in avstrijska pomirjevalna politika iskrena, bi bila tudi uspešna in do pojavov zadnjega časa ne bi prišlo, ne bi moglo priti. To nam dokazujejo razmere v drugih deželah, kjer rešujejo manjšinske probleme v zadovoljstvo prizadetih narodnostnih skupin, kjer se večinski narodi ne čutijo prikrajšani, če so npr. krajevna imena napisana v dveh jezikih. Morda ne bi škodovalo, če bi koroški in avstrijski vodilni politiki svojo manjšinsko politiko na novo premislili, morda bodo pri tem celo spoznali, da bo politiki slepomišljenja in uspavanja morala končno le slediti iskrena in aktivna politika pomirjevanja. Tedaj šele bo zavladal v deželi pravi mir med narodoma, ne pa mir pokopališč, ki si ga nekateri očitno želijo.

Razširjena pokrajinska politika

V celovški Evropski hiši je bil od srede, 10. do petka, 12. februarja, mednarodni študijski seminar, katerega glavna tema je bila „Razširjena pokrajinska politika v prostoru Alpe-Jadran". Tega seminarja se je udeležilo lepo število znanstvenikov in strokovnjakov iz Avstrije, Italije, Jugoslavije, Zahodne Nemčije, Francije, Belgije, kakor tudi zastopniki pristojnih stanovskih združenj evropskih skupnosti.

V sredo je kot prvi predaval **dipl. inž Alfred Kohlbacher** (Tehnična visoka šola na Dunaju) o **„Pokrajinski politiki v Avstriji"**. Kohlbacher je opozoril na to, da se načrtovanje področij ne more omejiti le na posamezne občine, marveč je to odvisno od razvojne strategije za vsakokratno pokrajino. Posebno ima predavatelj za važno funkcionalno prepletanje in medsebojno odvisnost pokrajin.

Strokovnjak je podčrtal, da je v Avstriji število pravnoveljavnih programov prostorske ureditve še majhno, da pa bi bilo nujno to razširiti, kar bi imelo za posledico skrajne neenakosti. Za primer je navedel dunajske velike pokrajine, h kateri spadajo Nižja Avstrija in Gradiščanska. Kohlbacher se je bavil tudi z vprašanjem važnosti socialnega in gospodarskega koncepta. **Po njem more Avstrija kot mala nevtralna država uspevati le z dinamičnim konceptom gospodarske porasti.**

Dr. Rolf Unkart, vodja oddelka za prostorsko ureditev Koroške, je v svojem referatu **„Pokrajinska politika Koroške"** dejal, da bi moral biti cilj socialne države zagotovitev vsem prebivalcem človeka vredni obstoj in možnosti napredovanja.

S **"pogovorom na odru" in splošno diskusijo o položaju na Koroškem, v Sloveniji in v Furlaniji-Julijski Benečiji,** se je v petek dopoldne zaključil seminar, ki je prinesel nekaj prav konkretnih predlogov. Še prej pa je sledilo poročilo o uspehih treh delovnih skupin, ki so jih organizirale v četrtek popoldne. Konkretne predloge seminarja je docent **dr. Baer-Kaupert** iz Saarbrückna združil v eno: **Furlanija-Julijska Benečija, Slovenija in Koroška tvorijo veliko pokrajino, ki ima vse predpogoje za razširjeno pokrajinsko politiko. Druge pokrajine so povabljene, da se ji pridružijo.** Iz že napravljenega enotnega zemljevida treh dežel, naj bi izdelali skupni atlas. Za premostitev nacionalističnega resentimenta naj bi prire-

(Dalje na 8. strani)

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v nedeljo, dne 28. februarja 1971, ob 14. uri v kletni dvorani Mohorjeve hiše v Celovcu.

Dnevni red:

1. Po otvoritvi branje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Poročilo odbora KKZ
3. Poročilo včlanjenih društev in kulturnih skupin farne mladine
4. Poročilo preglednikov
5. Volitev novega odbora
6. Sklepi občnega zbora
7. Slučajnosti.

Vsako društvo in kulturna skupina farne mladine ima na občnem zboru dve glasovni pravici. Občnega zbora pa se lahko udeležijo tudi drugi brez volilne pravice. Prosimo, da prinesete s seboj poročilo vašega društva pretekle kulturne sezone.

Uradni obisk Tita v Egiptu

EL SADAT JE ZA „MIR" NA BLIŽNJEM VZHODU

V nedeljo je prispel na 6-dnevni uradni obisk v Kairo jugosl. predsednik Tito. Egiptovski predsednik Sadat je ob tej priliki seznanil visokega gosta z vsebino egiptovskega odgovora noti izrednega odposlanca OZN Jarringa. Kairski tisk in radio poudarjata, da so Titov obisk in njegovi razgovori s Sadatom posebnega pomena, če upoštevamo kritične trenutke, ki jih doživlja kriza na Bližnjem vzhodu. Tako je Tito poročal egiptovskemu predsedniku o pismih, ki jih je nedavno poslal poglavarjem štirih velesil, pa tudi o odgovorih, ki jih je prejel od Nixona in od britanskega premiera Heata.

Na slavnostnem banketu v čast maršala Tita in njegovega spremstva je El Sadat dejal, da želi njegova dežela „pravični mir". Doslej so se namreč Egipčani ogibali govoriti o resničnem miru; ponujali so Izraelu zgolj različna jamstva. Sadat je ob tej priliki podal načrt postopnega reševanja spora z Izraelom. Po tem naj bi se Izraelci umaknili najprej na črto za sinajsko glavno mesto El Ariš. Egipt pa se zaveže očistiti v šestih mesecih Sueški prekop za ponovno mednarodno vožnjo trgovskih ladij in podaljšanje premirja čez 7. marec.

Kairo bi jamčil Izraelu prosto plovbo skozi Tiransko ožino, Sueški prekop pa bi smeli uporabljati šele po rešitvi problema palestinskih beguncev. Če pazljivo prebiraš resolucijo OZN, ugotoviš, meni Sadat, da leta vsebuje že zarodke prihodnje mirovne pogodbe. Delni umik izraelskih sil bi bil dokaz dobre volje judovske države. V končni mirovni pogodbi bi Egipt jamčil nedotakljivost in politično samostojnost vsake dežele Bližnjega vzhoda, vključno Izraela. „Mi dajemo za to svečano besedo," je dobesedno dejal egiptovski predsednik.

V Jeruzalemu so izjavili k Sadatovim predlogom, da ne vidijo v njih načelno nič novega, bodo pa njegovo vsebino še natančno preštudirali.

OBJAVA

Ravnateljstvo Državne gimnazije za Slovence sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za prosveto in umetnost letos prvič odpadejo sprejemni izpiti za vstop v 1. razred gimnazije za vse učence 4. razreda ljudske šole, ki so sposobni za vstop v glavno šolo kategorije A (Klassenzug A). Te učence naj bi starši prijavili za sprejem na gimnazijo že takoj po končanem 1. semestru tega šolskega leta v času od 15. do 27. februarja 1971. Ob prijavi je treba predložiti spričevalo 1. semestra.

2. Učenci, ki bi po 4. razredu ljudske šole mogli vstopiti samo v glavno šolo kategorije B (Klassenzug B), bodo morali delati sprejemni izpit za vstop v 1. razred gimnazije. Ti sprejemni izpiti bodo verjetno 1. in 2. julija 1971. Prijave za te sprejemne izpite je treba napraviti vsaj do 30. junija 1971.

3. Za vstop v višje razrede gimnazije je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem na gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Poleg spričevala za 1. semester je za prijavljenega učenca treba še predložiti rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Dr. Pavle Zablatnik
ravnatelj

Nočna akcija ATH

V noči od zadnjega petka na soboto so se pojavili v raznih krajih slovenske Koroške lepaki z napisom „ZWEISPRACHIGE ORTSTAFELN = MINDERHEITENFESTSTELLUNG".

Ponekod so izginili ti lepaki takoj, v Šmarjeti v Rožu pa so viseli vse do ponedeljka. Podpisan je neki AHT. Organizacija ni prijavljena nikjer. Nemško časopisje (VZ, KTZ, KZ) pišejo, da je to odgovor nezaslišanim akcijam slovenskih ekstremistov. Čudna je ugotovitev, da pišejo pri Slovencih o „EKSTREMISTIH", pri nemških skrajnežih pa o „NEZNANIH STORILCIH". In to gre v istem tiru naprej. „Kleine Zeitung" piše celo s precejšnjo naslado, da „pri celi akciji ni bilo poškodovano nobeno javno imetje". Saj, kot očitek je mišljeno gotovo dejstvo, da so bile pri napisnih akcijah poškodovane table za krajevne napise.

Vprašamo se pa, kdo je kot prvi poškodoval kaj? Država se je zavezala v državni pogodbi, da bo dala Slovencem enakopravnost, da jih bo branila pred napadi nemškonacionalnih organizacij, da bo te organizacije celo prepovedala, zavezala se je tudi, da bo dala Slovencem dvojezične krajevne napise. Razni časopisiči, ki kaj radi trobijo naklonjenost do Slovencev, se pa razpihujejo kot žabji vrat, kadar je treba dati Slovencem enakopravnost — na vseh področjih. Tuj jim je vsak pravični odnos do narodnih manjšin v Avstriji.

Verjamemo jim, iskreno verjamemo, da želijo ohraniti mir v deželi. A to naj bo mir med enakopravnimi, mir pravice, ne pa pokopališki mir mrličev! Pa še tam, na pokopališču, baje straši opolnoči . . . THA

OD TEDNA DO TEDNA

ZBLIŽANJE JUGOSLAVIJE Z ALBANIJO

Prejšnji teden sta jugoslovansko predstavništvo v Tirani in albansko v Beogradu zopet zasedla redna veleposlanika. To je znamenje, da so se odnosi med sosednima državama, ki so bili pravzaprav napeti že od leta 1948, to je od kominforma, zopet občutno zboljšali. Takoj po vojni so bili ti izredno dobri, po kominformu pa so Albanci prešli v drugo skrajnost. Pozneje so se ločili od Sovjetske zveze ter prešli na stran Kitajske. Po vkorakanju sovjetskih čet na češkoslovaško leta 1968 se je Albanija začela postopoma približevati Jugoslaviji. Nato je tudi Jugoslavija vzpostavila redne odnose s Kitajsko. Pariški „Le Monde" meni, da je verjetno, da tudi Sovjetski zvezi godi albansko približevanje Beogradu, ker so se v zadnjem času tudi Rusi poskušali približati Albancem. „Le Monde" domneva, da hoče Enver Hodža z normalizacijo odnosov z Jugoslavijo utrditi neodvisnost svoje države.

SOVJETSKA ZVEZA ŽELI POMIRITEV MED ARABCI IN IZRAELCI

Pred kratkim je sovjetski premier Kosigin v Moskvi izjavil, da je spor na Bližnjem vzhodu prišel v kritično fazo svojega razvoja. Nadaljnje zavlačevanje rešitve utegne zavesti v še ostrejši položaj. Izrael naj v smislu sklepa Organizacije združenih narodov iz leta 1967 umakne svoje čete z zasedenega ozemlja. Vsi narodi na Bližnjem vzhodu naj bi se sporazumeli in uživali sadove pomiritve. Otresejo naj se političnih skrajnosti. Neki zahodni komentator vidi v Kosiginovem pozivu tudi poziv na račun Egipčanov ter iz tega sklepa, da bo Sovjetska zveza odsvetovala Združeni arabski republiki nadaljevanje oboroženega spora.

ITALIJA IN FRANCIJA GLEDATA VSAKA PO SVOJE

Med obiskom predsednika italijanske vlade Colomba in zunanjega ministra Mora v Parizu je zopet prišla na dan razlika sosednih držav v pogledih na Evropsko gospodarsko skupnost. Sam predsednik francoske republike Pompidou je naglasil, da nista gledišči Francije in Italije enaki glede gospodarske integracije in valutne unije. Pripomnil je, da upa, da bodo predstavniki obeh držav v Bruslju le dosegli sporazum. V Parizu se je zopet pokazalo, da si italijanska vlada prizadeva, da bi določili nekakšen koledar glede časa, v katerem naj se doseže popolna gospodarska skupnost, medtem ko se Francozi temu načrtu upirajo, češ da je treba razvoj prepustiti času ter se prilagojevati trenutnim zahtevam. Tudi glede pristopa Velike Britanije obstajajo razlike. Colombo je v Parizu zlasti naglašal politični pomen, ki bi ga imel pristop Velike Britanije. Naglasil je, da mora EGS dobiti „značaj osebe" v Evropi in da je treba dati integraciji nov vzgon.

STOPH O PROMETU MED BERLINOMA

V Bonnu so z zanimanjem in hkrati z nezaupanjem zaznali predlog vzhodnonemškega premiera Stopha, naj bi Zahodni Berlin in Vzhodna Nemčija sklenila pogodbo o „transportu ljudi in blaga v vse države in iz vseh držav". Gre tudi za promet med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom. Pogoj bi bil, da se Zvezna republika odpove svoji uradni prisotnosti v Zahodnem Berlinu. Zahodni del nekdanje prestolnice mora biti priznan kot „samostojna politična enota", ki pa bi imel „gospodarske, gospodarsko-tehnične in kulturne zveze" z Zahodno Nemčijo.

V Bonnu mislijo, da je Stophov predlog nesprejemljiv, ker skuša zaobiti odgovornost treh zahodnih zaveznikov za Zahodni Berlin, ker ocenjuje bonnsko prisotnost v Zahodnem Berlinu kot „aneksionizem" in ker skuša „zabiti klin med bonnsko vlado in zahodnoberlinski senat". Hkrati sodijo, da gre tudi za volilno pomoč zahodnoberlinskim komunistom.

V MOSKVI SO RAZOČARANI?

Ameriški listi so objavili izjavo nekega sovjetskega diplomata, da Sovjetska zveza ni zainteresirana za Brandtovo „vzhodno politiko" (politiko zbliževanja s Sovjetsko zvezo). Sovjetski zvezi ni do tega, da bi Zahodna Nemčija ratificirala pogodbo proti uporabi sile s Sovjetsko zvezo. Sovjetsko veleposlaništvo v Bonnu je to izjavo zanikalo. Toda dopisnik zahodnonemškega lista „Die Welt" je nato objavil razgovor s svetnikom pri sovjetskem poslaništvu v Stockholmu Aleksandrom Lopotinom. Ta je dejal, da je Moskva razočarana nad zunanjo politiko Brandta, zahodnonemškega kanclerja. Sovjetska zveza je prepričana, da je zunanja politika kanclerja Brandta, oziroma sedanje koalicijske vlade (socialdemokratov in liberalcev) bolj nevarna Sovjetski zvezi, kakor je bila politika prejšnjih zahodnonemških vlad.

IZRAELCI ZVEČINE ČRNOGLEDI

Anketa izraelskega inštituta za javno mnenje je pokazala, da si 57 odstotkov Izraelcev ne obeta, da bodo letos sklenili mir z Arabci, 20,1 odstotka verjame, da so možnosti, 7,7 odstotka je trdno prepričanih, 15,2 odstotka pa jih ni povedalo svojega mnenja.

AMERIŠKA JAVNOST ZA UMIK ČET IZ VIETNAMA

Znani ameriški Gallupov inštitut za raziskavo javnega mnenja je objavil izid svojega pozvedovanja o razpoloženju ameriške javnosti nasproti vojni v Vietnamu. Inštitut je ugotovil, da se je 73 odstotkov povprašanih izreklo za to, da bi Amerika umaknila svoje čete iz Vietnama še v letu 1971. Meseca septembra je glasovalo za umik ameriških čet komaj 55 odstotkov povprašanih. Zdaj je bil posebno visok odstotek pri ženskah, saj zahteva 78 odstotkov povprašanih žensk, naj se Američani vrnejo domov.

HUSEIN AMERIKANIZIRA SVOJO VOJSKO

Armada jordanskega kralja Huseina šteje okrog 55.000 mož. Doslej je bila organizirana po angleškem vzorcu. V zadnjem času pa se je kralj začel navduševati za ameriško organizacijo. Namesto Angležev oborožujejo zdaj Huseinovo vojsko Američani. Temu dosledno bo Husein uvedel ameriški ustroj v vojsko. Organizirana bo v štirih divizijah; vsaka divizija bo imela tri brigade. Husein namerava iz vojske izločiti Palestince.

SMRT KOSI NA SEVERNEM IRSKEM

Prejšnji teden (v torek) je na griču Brougher, 10 km od meje z irsko republiko, eksplodirala mina v bližini radiotelevizijskega pretvornika. Na mino je zadel avto „Land Rover", v katerem je bilo 6 nameščencev radijske družbe British Broad Casting Corporation, in sicer dva tehnika in trije delavci. Vsi so bili ubiti. Računajo, da so mino položili teroristi „tajne irske vojske" (IRA — Irish Republican Army), ki je organizirana v irski republiki; njeni člani prehajajo čez mejo na Severno Irsko. V Belfastu so se zopet spopadli protestantje in katoličani med pogrebom dveh katoličanov, ki so ju ubili angleški vojaki. Med pogrebom je neki protestant snel s krste irsko zastavo in izzval nov spopad. V petek je bil med demonstracijami ubit neki angleški vojak.

PRVI KORAK K SPORAZUMU O OMEJITVI JEDRSKEGA OROŽJA

„Newsweek" poroča, da je bil napravljen prvi korak med ameriško-sovjetskimi pogajanji za omejitev strateškega jedrskega orožja. Prišlo bo namreč do sporazuma, da se omeji protiraketna obramba na Moskvo in Washington. To bi pomenilo, da se bo omejilo izdelovanje raket, kakršna je ruska SS-9 in ameriška Titan II. Sam Nixon je mnenja, da je bil s tem storjen prvi korak do širšega sporazuma. Američani bodo vztrajali pri zahtevi, da ohranijo obrambo svojih raket Minutemen z raketami ABM, ako bi Sovjetska zveza omejila izdelovanje svojih raket tipa SS-9, ki najbolj ogrožajo rakete Minuteman.

UMIK AMERIŠKIH VOJAKOV?

Ob južni meji demilitariziranega območja med Severno in Južno Korejo se bodo nastanile južnokorejske čete, tako da se bo ameriški vojaški kontingent v Južni Koreji lahko zmanjšal.

Že do 1. julija nameravajo umakniti 20.000 izmed skupno 62.000 ameriških vojakov, ki so trenutno še v Južni Koreji.

OBISK SOVJETSKEGA BRODOVJA NA KUBI

Odred sovjetskih vojaških ladij s podmornico je prišlo na Kubo. To je javilo uradno glasilo KP Kube „Granma". V poročilu je omenjeno, da odred sestavljajo: ladja za boj proti podmornicam, ladja za preskrbo, podmornica in tanker, ki sodelujejo v manevrih v osrednjem Atlantiku. Ne omenjajo, kako dolgo bodo ladje ostale na Kubi in ali se bodo prej ustavile v pristanišču Cienfuegos na jugu Kube. Decembra so poročali, da je nekaj sovjetskih vojaških ladij pristalo na otoku.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA

Korošci, vaša usoda, vaša bodočnost!

Pod tem naslovom bomo prinašali (z vsemi tiskovnimi napakami) originalni propagandni material, ki ga je pred plebiscitom v slovenskem jeziku izdajal Heimatdienst, ki je s tem dokazoval in dokazal, kako je na Koroškem potrebno znanje slovenskega jezika.

Kmet ali delavec! beri te zlate besede, katere ti piše pravi krščanski slovenski mož.

KOROŠEC ALI SRB?

1. Kaj bode s koroškim Slovencem?

Srbi imajo jezik, katerega mi ne razumemo, ravno tako tudi abecedo, tako imenovano „cirilico", katera je nam tako malo znana kakor grška. Srbski jezik je uradni in se bode opeljal v seh šolah. Naši otroci se bodo kmalu mučili z srbskim jezikom. Zaničevan in pozabljen bo o kratkih letih naš materni jezik.

„Seveda, tako kriče Nemc!" rekel bode marsikateri od vas in vrgel letak zrdito od sebe. Počasno! Kaj govori Kranjec? Kranjci so gotovo bolšji Slovenci kakor mi, in li zdihujejo: „Ah, bi bilo koj tako, kakor prej!" Toraj bi bil rajši pri Avstrijcu, kakor pod Srbom. Kaka usoda nas čaka pa pri Avstrijcih?

Avstrijci hočejo Koroško tako imeti, kakoršna je bila pred vojno. Torej ostanejo slovenske, oziroma dvojezične šole in pri uradih se bode govorilo nemško in slovensko, kakor bode posamezni hotel.

Ja, ja, vse lepo! Nemci nam obetajo naš materni jezik o šolah in uradih. Bodo pa tudi držali svojo besedo? Gotovo! Ko bi hoteli Nemci opeljati svoj jezik o šolah in uradih in zatreti slovenski jezik, bi Slovenci ne tlačili zemljo. V stari Avstriji nas Slovence Nemci niso pokosali, čej so prav imeli vso moč in so bili ves čas (čez 600 let) prvi, takorekoč „komandanti" v državi. Zdaj Nemci nimajo te moči, kakor popred. Kdo se bode njih bal? Po vrh temu so Nemci na Pariški sodbi primorani, nas Slovence pri miru pustiti.

2. Kaj bode z našo vero?

Papeš Benedikt dosihdob ni potrdil države SHS, in sicer zato, ker je sveti oče razsvečen od svetega duha, popred vidi, da bode Srbska država katoliško vero popačila in sprevrgla o staroversko. Nekateri naši duhovniki se že zdaj tako obnašajo, kakor bi ne vedli, katera je ta prava vera. Katoliški list „Slovenec" poroča, da je ministerstvo v Belgradu podalo načrt v preosnovi ljudskih šol. Ta načrt prepoveduje duhovnikom pouk o šolah in zahteva popolno ločitev cerkve od šole. Šolskem uradom se bode ozela v Sloveniji in na Hrvaškem vsa samouprava (avtonomija). Vsa moč o šolskih zadevah pride pod ministerstvo v Belgradu. Korošec, ali vidiš, kako pripravljajo verige za tvoj materni jezik, na tvoje pravice.

Kako je pa z vero v Avstriji? Avstrija ima več kakor sto krščanskih poslancev, ti bodo pazili, da se naša sveta vera ohrani in otrdi. Kar je o avstrijski zbornici socialiških judov, ti ne morejo naše vere popačiti ali celo odstraniti, ker jih je premalo.

V starih časih so se pustili ljudje mučiti za rimsko-katoliško vero. Nam pa ni potreba druzega, kakor tiho oddati svoj glas za edino pravo rimsko-katolško vero, za tisto, vero, katero so imeli naši očetje. Slovenski Korošec si ohrani svojo vero, ako odda svoj glas za Avstrijo.

3. Kaj bodo z našo gospodarsko bodočnost?

Ako pridemo k Srbski državi, ne bodemo mogli prodajati našo živino in naše poljske pridelke, kakor žito, maslo, jajca, kumare i. d. v Celovec in Beljak. Bogati kupci iz Tirolskega in iz Avstrije ne bodo smeli zavolj državne meje k nam priti. Naše pridelke v Ljubljano, Maribor in v Zagreb prodajati le tisti hoče, kateri jih nima in nas hoče zapeljati.

Za Boga! kdo bode v Jugoslaviji kupoval jajca, maslo, krompir, kumare, vole, krave, ovce, čej imajo vsi ravno tisto blago naprodaj. A, kar je kmet prisiljen kupiti, to je že zdaj dobro osoljeno. Bomoslite, koliko že zdaj stane sol, užigalice, obleka, železnina!

Gospodarska bodočnost koroškiga Slovenca leži na seversku (v Avstriji).

Davki so v Jugoslaviji veliki in ostanejo veliki, kajti SHS država ima ravno toliko dolgov, kakor Avstrija in ona bode vedno veliko denarjev potrebovala za svojga kralja in za vojake, da se bo mogla bojevati z Italijo.

„Nič ne de, ako bodeš moral velike davke plačevati, saj dobiš od razdeljenega veleposestva veliko zemlje in bodeš imel veliko dohodkov, zato bodeš davke tudi lahko plačeval", pravi ti hinavsko hujskač. Lepo! Srbski uradni list „Narodne Novine" pa piše, da je regent Aleksander prepovedal deliti veleposestva. Ali vidiš Korošec, kako ti trosijo pesek v oči. Nastavljajo ti limanice, da bi tvoj glas oddal za Jugoslavijo. Jugoslavija je monarhija, tam gospodarijo velikoglavci (veleposestniki) in star pregovor pravi, da ena vrana ne skljuje drugi očesa.

Slovenci! branite našo rimsko-katoliško vero, branite naš materni jezik proti Srbom, varujte naš dom. Kdor želi ostati slovenski kristjan in neodvisen državljan, ta naj odda svoj glas za nerazdeljeno Koroško, za svobodno republiko Avstrijo.

Hujskarji, kateri ne sejejo in ne žanjejo, kateri ne vedo, kaj je žulek na trdi roki, vam obetajo o Jugoslaviji stred in sladkor.

Korošec! ako boš oddal tvoj glas za Jugoslavijo, potem dobiš za plačilo beraško palico in srbski jarem.

Rimski-kat. Slovenec iz Junske doline.

Tisk: Joh. Leon sen., Klagenfurt

KOROŠKA OSTANE ENOTNA!

Petredtavžend ljudi je to 12. septembra na Gosposvetskem polju zapriseglo!

Celovec, Rožna dolina, Velikovec in Junska dolina so zaklicali:

Enotna in prosta ostane domovina
Enotna v svobodni Koroški, prosta srbskega, balkanskega nasilja!
Brati in sestre v coni A!
Kdor gre 10. oktobra k glasovanju,
Kdor ljubi koroško domovino,
Kdor hoče zvest ostati svojemu rodu,
Kdor hoče svojim otrokom dati boljšo bodočnost,
ta naj voli zeleno za Avstrijo!
Volite zeleno! Volite zeleno!

KOMENTAR: Pred plebiscitom bratje in sestre, po plebiscitu pa: Vindišarji, Čuši, šovinisti, ekstremisti, Unruhestifter, Verhöhner der Kärntnertreue, Schänder des Abstimmungsbildes, Verbreiter der schamlosen Flugzettel, Schmierer, Lügner, Ketzer, Aggressoren, Vertragsbrecher, Friedensbrecher, Jugoslawische Auswanderer, Titokommunisten, Hetzer, Drückeberger-Desserteure, Greueltäter, Provokateure, staatsfeindliche Elemente, unsympathische Slowenen, schleichende Slowenisierer, . . . to je samo nekaj imen za Slovence, ki so se pojavila v jubilejnem letu, v katerem je pozivala med drugim neka organizacija k iztrebljenju Slovencev.

Za Koroško naj glasuje, kdor hoče ostati zvest svojemu rodu, potem ga bomo ponemčili najprej zlepa, drugače pa zgrda. H. J.

Fran Saleški Finžgar proslavil slovensko ime

STOLETNICA ROJSTVA UGLEDNEGA SLOVENSKEGA KNJIŽEVNIKA

Gorata in grčeva Gorenjska nam je dala prvega velikana slovenske književnosti — pesnika dr. Franceta Prešerna, umetnika klasika, umetnika evropskega merila in evropskega slovesa. Njegov slovenski čas, še tako ozek, ga ni razumel in ne doumel, izvzemši nekaj častnih izjem.

Dobrih sto let za njim (9. febr. 1871) pa je isti gorenjski kot dal Slovencem drugega velikana slovenske književnosti, pisatelja Franca Saleškega Finžgarja, Prešernovega daljnega sorodnika. V teh dneh slavimo 100-letnico njegovega rojstva.

Tudi njega je rodila preprosta kmečka mati v hiši v Doslovičah pri Žirovnici. Kako je mladi Francelj trgal hlače v šolskih klopeh, nam je sam najlepše povedal v svoji povesti „Študent naj bo!" in v svojih spominih „Leta mojega potovanja".

Finžgar si je po maturi izbral duhovniški poklic, ki je do tedaj bil življenjska pot narodnih duhovnih učiteljev in voditeljev, pot reševalcev, pot žrtve v velikem idealizmu za bližnjega.

Mnogo je bilo krajših in daljših postaj na Finžgarjevi duhovni poti in vse so bile plodovite za mladega dušnega pastirja in pisatelja, tudi pesnika in dramatika, za njegovo življenjsko razgledanost in njegovo literarno rast.

Iz akademskih let, v katerih je Finžgar še živel poeziji, lirični in epski (od te je najlepša planinska idilična pesnitev „Triglav" iz leta 1896), je v samostojnem poklicu zrastel v izrazitega ljudskega družbenega pripovednika z vaško motiviko, kot Deteljica, Kvišku, Stara in nova hiša, Dovolj pokore. Potem pa je življenje že zajel in oblikoval v ljudski igri, kot „Divji lovec".

Slovenska Moderna (literatura) je v Finžgarju realistu pobudila novo smer: naslon na notranje (psihološko) dojemanje in psihološko podajanje. V novelah in črticah „Oranže in citrone", „Moja duša vasuje" in drugih se je zelo približal Ivanu Cankarju, največjemu mojstru slovenske umetniške besede. Toda Ivan Cankar je bil samo eden. In Finžgar se je tega ovedel, da ga ne doseže in ne preseže. Na Krekovo pobudo se je ustrezno svojemu talentu epika (pripovednika) posvetil zgodovinskemu pripovedništvu, kjer je odlično uspel.

Po večjem delu „Iz modernega sveta" (1904) je prešel na zgodovinska tla naših balkanskih prednikov, v čas naseljevanja Slovanov na Balkanu in tudi prvih stikov s „kulturnimi", krščanskimi Bizantinci. Tako je v dveh delih nastal njegov največji in najmočnejši roman „Pod svobodnim soncem", ki ga je naš neutrudni dr. Kolednik izdal že v nemščini z naslovom „Iztok". Čeprav je bistri in kritični pisatelj Ivan Pregelj podrobil Finžgarju za njegov veliki roman z „12 napakami", je vendar to dosedaj najboljši slovenski ljudski roman iz zgodovine, ker v njem poje slovenska kri in kipi slovenski duh.

Poleg črtic, kot „Nad petelina", „Strici", „Desetnica", „Makalonca", „Življenje in smrt mohorske knjige" in še drugih, je Finžgar najbolj naraven in pristen v svojih štirih ljudskih igrah, ki so najboljše slovenske ljudske igre, odraz polnega, živega življenja slovenskih ljudi.

Finžgar ima krasen, klen ljudski jezik. Vsak izraz je, kot bi po mizi vrgel cekin, ki zazveni, zapoje. Nevsiljivo je Finžgar tudi vedno poučen, tako za odraslega kot za mladega. Njegova dela bodo živela med slovenskim ljudstvom, dokler bo kaj smisla za književnost.

S pisateljem Finžgarjem sem se srečal po bliže dvakrat, v Ljubljani 1936, ko sem napisal svoje prvo dramsko delo v treh dejanjih „Potočji križ" in mi ga je Finžgar zelo ugodno ocenil. Delce je bilo dvakrat uprizorjeno na odru. In čez kakih 15 let v Trstu, kjer sem na slovenski srednji šoli poučeval zelo važna predmeta: slovenščino in zgodovino. Spominjam se, da sem nekega jutra, ko še nisem imel pouka, zavil na ogled Kregarjeve umetniške razstave v galeriji Scorpione nasproti pravoslavne cerkve sv. Spiridiona ob Ponte Rosso. Ko sem bil najbolj zatopljen v umetnine Staneta Kregarja, se odpro vrata in vstopita dva starejša gospoda. V enem takoj prepoznam pisatelja Finžgarja v civilni obleki, drug, lepo rdeč, mi je bil pa neznan. Pristopim, pozdravim starosto slovenskih književnikov in se predstavim. Sam mi predstavi — slavnega Izidorja Cankarja, svojega prijatelja. Ko mu povem, da sem profesor na slovenski gimnaziji v Trstu, mi pravi zelo značilno:

„Prav, da se ubadate s slovensko mladino v Trstu! Le dobro jo muštrajte!"

Omenim mu, da z veliko vnemo beremo v šoli njegova dela, od mladinske „Makalonce", „Študent naj bo!" do romana „Pod svobodnim soncem". Pripomnim, da bi nam bilo zelo ustreženo, če bi za tržaško mladino mogli ponatisniti nekatera njegova dela.

„O seveda, rad dovolim, prav rad dovolim... Pošljem vam pismeno dovoljenje v kratkem."

Prijateljski smo se poslovili. Že v nekaj dneh je res prispelo iz Ljubljane njegovo pismo, da mi dovoljuje ponatis knjige „Študent naj bo!" ter roman „Pod svobodnim soncem". Vse je bilo napisano lastnoročno z značilno Finžgarjevo pisavo. Poslal je istočasno svoje mladostno delo „Triglav".

Ljubil je veliki mož Slovence po svetu, ljubil Slovence v zamejstvu in bil v obljubi mož beseda. Dr. Metod Turnšek

Finžgarjeva pisma prevajalcu dr. Ferdinandu Koledniku, ki razodevajo Finžgarjevo prizadevnost za slovenski ugled, je pravkar dotiskala Mohorjeva družba v Celovcu. Dobite jo v Mohorjevi knjigarni (op. ured.).

Z. J.:

O RUSKIH IKONAH

Ruska ikona se je razkrila umetnostnemu svetu kot pomemben in značilen likovni spomenik iz starosvetne Rusije šele v našem dvajsetem stoletju. Namreč: nemalokrat so bile skrite pod premazi kasnejših preslikav, celo pod oklepi kovinskih plošč. Takoj po prvih restavratorskih posegih konec prejšnjega stoletja pa so našle svoje občudovalce med ljubitelji in zbiralci umetnin in med samimi umetniki. Tretjakovska galerija v Moskvi in Ruski muzej v Leningradu sta uredila zgledno pregledni zbirki ikon, s kakšnima se pač ne more ponašati noben drug muzej na svetu.

Moskovska, novgorodska, pskovska in tverska šola

V prvih letih mlade sovjetske države po velikem oktobru se je prvič pričelo sistematično odkrivanje ikon. Topografsko klasificiranje materiala je znanstveno potrdilo domnevo pomembnosti različnih šol in obenem zanikalo dokaj diletantsko teorijo o različnosti rokopisov. **Razčistila se je razlika med moskovsko in novgorodsko šolo, iz brezimnosti sta izšli pskovska in tverska šola,** v celoti so bile osvetljene osebnosti Teofanta Grka, Andreja Rubljova in Dionizija, pomembna so bila odkritja mnogih spomenikov od 13. do 18. stoletja.

Začetki ruskega ikonopisa sodijo v 10. stoletje, v obdobje pokristjanjenja Rusije. Takrat so v Kijev prišli prvi bizantinski umetniki, ki so ob svojem delu vzgojili tudi nov rod domačih slikarjev. Mešane ekipe so že sodelovale pri poslikavi slovite cerkve sv. Sofije Kijevske. Kaj kmalu se je pričelo razločevanje med prineseno bizantinsko maniro in vse izraziteje utrjujočo se domačnostno noto ruskih učencev, ki so dorasli svoje bizantinske in grške učitelje. Že v tem času naletimo na samostojno umetniško ime ruskega živopisca Olimpija — meniha iz pečerskega samostana v Kijevu.

Ob slabljenju kijevske države so se vse bolj pričeli razvijati mestni in fevdalni centri; to je seveda pogojilo sredobežno polarizacijo umetniških sil v šole — tako posebej v novgorodsko, vladimiro-suzdalsko in v jaroslavsko.

Vdor Mongolov je začasno prekinil razcvet ruske kulture kakor tudi stike z Bizancem in Balkanom. Turška zasedba Balkana je poslala v emigracijo srbske mojstre, ki so nemalo vplivali na razvoj ruske ikone. Edinole Novgorod in Pskov sta ohranjevala svojo kulturno in umetniško tradicijo. Najboljša dela novgorodske šole so nastala konec 14. in v začetku 15. stoletja. **Poleg pskovske in tverske šole** pa je na tem področju vendarle **dosegla vrhunec moskovska šola** z Andrejem Rubljovom, posebej, ko je po zmagi nad Mongoli Moskva pričela prevzemati vlogo političnega centra sredi ponovno prebujajoče se težnje po nacionalni enotnosti. Moskovska šola ni zanikala dediščine bizantinske umetnosti: eno od njenih velikih imen je **Teofant Grk,** ki je tu deloval do svoje smrti. Lepotni ideal in ustvarjalna polnost moskovske šole sta bila najbolje uresničena v delu Rubljova, njegov naslednik Dionizij pa je že kanoniziral ikono v zgleden vzorec, ki je obveljal v slikarstvu 16. stoletja.

Zlati čas ruske ikone

15. stoletje štejemo za zlati čas ruske ikone; dela, nastala v tem obdobju, najbolje predstavljajo njene splošne umetniške značilnosti. Ruska ikona se loči od bizantinske po upadajočem abstraktizmu in vpeljavi novih ikonografskih tipov in seveda po prodoru nacionalne fiziognomije v podobo. Paleta je postala svetlejša in živahnejša, posebno vrednost je zadobila obrisna črta. Preseneča svojevrstna združitev abstraktnosti zamisli z veliko čustvenostjo. Ruski slikar ikon zanemarja globinsko razsežnost, ne izkorišča modeliranja s svetlobo, ne komponira po globini marveč po višini — svojo podobo podreja ploskosti deske. (Zato ikone nimajo okvira, ki bi večal iluzionistični učinek.) Izogiba se ostremu srepenju bizantinskih ikon kot tudi bizarnostim gotskega slikarstva. Liki na ruskih ikonah so „notranje umirjeni, kot da so njihove duševne sile usklajene do občutja neizmerne bivanjske sproščenosti in lahkotnosti". Priljubljen motiv je bila „Ganljivost" z materjo, ki ljubkuje otroka. Sodobnemu gledalcu se dozdeva, da le-te sličijo ena drugi. Delno je to res, ker slikar ni želel prenarejati ustaljene predstave o podobi svetnika, čudotvorca, pa si je zato pomagal s predlogami, ki so bile razdeljene v kompozicijske obrazce in v tehnična navodila. Prav krog Rubljova je zelo uporabljal takšne predloge.

Klasična ruska ikona je skladna, s pogledom jo je moči zaobjeti naenkrat. Pripovedni moment je likovno uresničen tako, da čutimo nekako neskončno trajanje dogodka. Figure in predmeti so z veliko samozavestjo razporejeni po širini in višini ozadja, po zračni krajini, ki ni podrejena občutju okna v svet, temveč po ploskosti deske.

Letošnji Prešernovi nagrajenci

Na slavnostni akademiji v Slovenski filharmoniji v Ljubljani, je upravni odbor Prešernovega sklada po slavnostnem govoru predsednika prosvetno-kulturnega zbora republiške skupščine M. Poljanška razdelil letošnje Prešernove nagrade in nagrade iz Prešernovega sklada.

Prešernove nagrade so prejeli gledališka igralka Vida Juvanova, slikar Stane Kregar, književnik dr. Janko Lavrin, arhitekt Savin Sever in skladatelj Lucijan Marija Škerjanc.

Nagrade Prešernovega sklada pa so prejeli dramaturg Lojze Filipič, igralec Pavle Jeršin, Oskar Kogoj (s sodelavci Stanetom Bernikom), dr. Jankom Sušnikom in inž. Borisom Ferlatom — za serijo foteljev-počivalnikov v izdelavi novogoriške tovarne »Meblo«, skladatelj Lojze Lebič, Mitja Mejak (za umetniške radijske in televizijske dramatizacije pomembnih del slovenske proze), Borut Pečenko (za realizacijo trgovske hiše na Glavnem trgu v Mariboru, pisateljica Ela Peroci, slikar France Peršin, skladatelj Ivo Petrič, kipar Franci Rotar in igralec Lojze Zupan.

Prešernove nagrade so podelili tudi številnim slušateljem fakultet ljubljanske univerze in umetniških akademij. Prešernov sklad je tudi razpisal za leto 1971-1972 štipendije za umetniško izpopolnjevanje na ustreznem visokošolskem zavodu ali sorodni ustanovi doma ali v tujini.

SLOVENCI *doma in po svetu*

ŽUPNIK ANTON RAVŠL — ODLIKOVAN

Ob novem letu je šentiljski župnik in prodekan, 73-letni **Anton Ravšl** že v drugo dobil visoko odlikovanje od predsednika Tita. Prvič so mu pred leti podelili red bratstva in enotnosti II. razreda za zasluge in sodelovanje v narodnem boju druge svetovne vojne; sedaj odličje, red zaslug za narod s srebrnimi žarki, pa je prejel za dolgoletno delo po osvoboditvi.

Župnik Anton Ravšl se je rodil v Središču ob Dravi, vendar je Šentilj na jugoslovanski severni meji njegov drugi dom že od leta 1931, z izjemo okupacijskih let, ko je bil izseljen po nemškem okupatorju.

P. JOZAFAT AMBROŽIČ — UMRL

Pred kratkim je v Sveti deželi umrl **p. Jozafat Ambrožič.** Še v zadnjem poletju je ta zanimivi mož obiskal domovino. Ni vedel, da je bilo to zadnjikrat. Bil je edini Slovenec, ki je kdaj dosegel čast kornega škofa. Ta čast je najvišje odlikovanje, ki ga vzhodna Cerkev daje neškofom. Blagoslov za kornega škofa je prejel v Kairu kmalu po drugi svetovni vojni.

Rojen je bil 14. 8. 1903 v Šmonovi hiši v Krnici pri Bledu. Starši so mu zgodaj umrli. Rad bi študiral, pa ni imel denarja. Tiho željo, da bi postal duhovnik je zamenjal za uk mizarja. Usoda je le hotela, da se je pozneje izobrazil za duhovnika. Ko je prišel kot prostovoljec misijonar v Palestino, je tam doštudiral in leta 1937 prejel mašniško posvečenje. Novo mašo je zapel doma v Gorjah pri Bledu. Nato se je vrnil in deloval v glavnem v Kairu v Egiptu, kjer so se okrog njega zbirale zlasti primorska dekleta, ki so hodile služit v Egipt. Pozneje ga srečamo v Sveti deželi. Lani za binkošti mu je čuvar sv. dežele, frančiškanski predstojnik ponudil mesto v Betfagi na Oljski gori. Na robu puščave je tam spominska cerkvica in samostan očetov frančiškanov. Tu so se sedaj stekle ure Jozafatovega življenja.

SOLŽENICINOVA NOBELOVA NAGRADA V BANKI

Uprava Nobelovega sklada je obvestila sovjetskega pisatelja Aleksandra I. Solženicina, da je Nobelovo nagrado v znesku 87.400 dolarjev (2,185.000 šil.) položila na banko, da bi ustregla želji nagrajenca. Že poprej je upravi sporočil, da ne bo prisostvoval svečani izročitvi nagrade, ker se boji, da bi mu bila nato povrnitev v Sovjetsko zvezo onemogočena.

MILIJARDER — JUNAK AMERIŠKIH ROMANOV

Ameriški milijarder **Howard Hughes** bo postal junak v dveh novih ameriških knjigah. James Phelan, nekdanji reporter ameriškega tednika „Saturday Evening Post" za kriminal, ki je bil tudi osebna straža Howarda Hughesa, je zaključil knjigo, v kateri nastopa tudi Howard Hughes. Lotil se je že pisanja druge knjige, v kateri bo tudi nastopal Howard Hughes. Pri delu mu pomaga Robert Mahen, ki je bil tudi nameščen pri enem izmed velikih Hughesovih podjetij v Nevadi.

Filmske zanimivosti

Pred štirinajstimi leti so dunajske oblasti filme SOFIE LOREN ocenile kot nevarne za intelektualni in moralni razvoj mladine in prepovedale lepljenje plakatov z njenimi fotografijami po mestnih ulicah. — RICHARD BURTON je praznoval svoj 45. rojstni dan. — Filmski igralec LEX BARKER se je poškodoval pri snemanju. — BRIGITTE BARDOT snema v Italiji svoj 42. film. — OMAR SHARIF je v intervjuju omenil, da išče življenjsko družico. Naslednji dan je dobil več tisoč ponudb. — CLAUDIA CARDINALE je posnela že petdeset filmov. — DR. CHRIS BARNARD in njegova mlada soproga dobivata grozilna pisma.

DRAGA KARTA

Francoska filmska igralka Anouk Aimée je tožila francoske železnice za okoli 30 milijonov šilingov odškodnine, ker so brez dovoljenja uporabljali njene fotografije v reklamne namene. Uprava železnic ji je namesto denarja ponudila doživljenjsko brezplačno vozno karto na vseh francoskih železnicah.

Pisma bralcev

O DVOJEZIČNIH NAPISIH

V zadnji številki „Tednika“ smo brali „Pismo bralca“, v katerem je g. Alojz Sticker zabeležil par tehtnih in deloma upravičenih kritičnih misli.

Ne morem pa se z g. Stickerjem strinjati z njegovim gledanjem na dvojezične krajevne napise. Šolska odredba iz leta 1945 je razdelila Koroško v dvojezični in enojezični del, tudi državni šolski zakon 19. 3. 1959 to razdelitev prizna. Pravno torej velja ta oznaka obeh delov dežele, za nas je pravno stanje enoumno. Tej oznaki morajo odgovarjati tudi krajevni napisi, na dvojezičnem ozemlju morajo biti napisi dvojezični. Ozemlje je točno označeno in krajevno znano in kot tako tudi ob podpisu državne pogodbe ni bilo sporno. Ne gre za posamezne vasi, marveč za strnjeno ozemlje južne Koroške.

Zanimivi so tudi pogovori s treznimi nemškimi sodeželani, ki pravijo, če bi bili izvedli po podpisu državne pogodbe dvojezične napise, bi danes lahko mirno spali.

J. M.

Naše prireditve

Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah vabi na

PUSTNO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo, 21. 2., ob 13. uri v farni dvorani. Na sporedu sta dve veseloigri, petje in še kaj veselega.

◀●▶

Prosvetno društvo v Št. Jakobu v Rožu vabi na pustno igro, komedijo v treh dejanjih

UBOGI SAMCI

ki bo v nedeljo, 21. februarja 1971, ob 19,30 (pol osmih zvečer) v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu.

Ljubitelji zdravega humorja vabljeni!

◀●▶

Igralska družina „Zakonci“ v Št. Janžu v Rožu priredi veselo igro

„PRIČARANI ŽENIN“

v nedeljo, 21. 2., ob pol osmih (19.30) zvečer pri Tišlarju.

Vstopnina 10 (5) šilingov.

Vabljeni

◀●▶

ŽELEZNA KAPLA

Farna mladina iz Žitare vesi priredi v nedeljo, 21. februarja, ob pol dvanajstih (11.30) v Železni Kapli v farni dvorani veseloigro v treh dejanjih

TROJČKI

Vsi prisrčno vabljeni!

◀●▶

ŠT. LIPŠ

Farna mladina iz Žitare vesi priredi v Št. Lipšu na pustni torek, 23. februarja, ob 20. uri zvečer veseloigro

TROJČKI

Igrali bodo v farni dvorani. Vsi, ki se radi smejete, pridite, ne bo vam žal!

◀●▶

GLOBASNICA

Farna mladina iz Vogrč gostuje v nedeljo, 21. februarja, ob pol treh (14.30) popoldne pri Šoštarju v Globasnici s pustno veseloigro

ČUDNI SNUBCI

Veseloigro je napisal Joža Vombergar. Ljubitelji smeha, prisrčno vabljeni!

◀●▶

RADIŠE

Slovensko prosvetno društvo iz Radiš vabi vse člane mešanega in moškega zbora, kakor tudi člane društva in igralce na

Družabni večer

ki bo v nedeljo, 21. februarja 1971, ob pol osmih zvečer v gostilni Miklavc v Tucah.

Vabi odbor

◀●▶

ŽELEZNA KAPLA

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu gostuje v nedeljo, 28. februarja, ob pol dvanajstih (11.30) v farni dvorani v Železni Kapli z igro

ZA PRAVDO IN SRCE

Vsi prijatelji odrske umetnosti prisrčno vabljeni!

◀●▶

SLOVENJI PLAJBERK

V nedeljo, 21. februarja 1971, gostujejo ob 20. uri pri Sereinigu v Podnu dijaki iz Šmihela z veseloigro

„SVOJEGLAVČEK“

Po igri pa vas bo ob plesu zabaval kvartet Podjunske glasbene skupine.

Vsi ste prisrčno vabljeni!

Zlata poroka Rupijevih staršev

Pred 50 leti sta si v velinjski cerkvi obljubila življenjsko zvestobo **Krušicov Franc** in njegova nevesta **Urši;** prevzela sta gospodarstvo na znani Rupijevi kmetiji. Kljub težkim časom — bilo je to v prvih letih po svetovni vojni in je bila zlasti južna Koroška še vsa v znamenju nemirov in neurejenosti ob plebiscitu — sta si začela graditi družino s pridnimi rokami in vsestransko izobraženostjo; kmalu je postala njuna domačija ena najbolj uglednih v vasi in bilčovski fari. Tekom let je družina narasla na devet otrok. Prva skrb Rupijevega očeta in matere je bila, da otrokom dasta dobro vzgojo in temeljito izobrazbo. Dekleta so kar po vrsti obiskovala gospodinjsko šolo pri šolskih sestrah, saj je mati vedela iz izkušnje, koliko nudi dekletom ta šola. Sin Franci pa je šel v gimnazijo v Marijanišče z željo, da bi postal duhovnik. Toda že kot študent je moral obleči vojaško suknjo in iti na fronto, od koder ga ni bilo več; zapisali so ga med pogrešane. Sedanji gospodar Toni se je tudi gospodarsko tako izobrazil, da velja njegova kmetija za eno najnaprednejših v fari.

Pri Rupijevih so se pri vzgoji držali reka škofa Slomška: **„Vera bodi ti luč, materina beseda pa ključ do zveličavne krščanske omike.“** Oče in mati, globoko verna in zavedna Slovenca, sta to dediščino dala tudi svojim otrokom. V njihovi družini je bila doma molitev in pesem. Poleg trdega dela so še vedno našli čas za branje dobrih knjig in krščanskih listov, pa tudi za kulturno delo in duhovne vaje. Tako je ta družina ostala tudi z otroki vred trdna opora duhovnikom v farah, kjer le-ti živijo. Vse hčere so namreč poročene in z otroki sina Toneta imata Rupijev oče in mati — kar 34 vnukov in vnukinj.

V soboto, 6. februarja, smo v velinjski cerkvici, ki je bila prav s posebnim prizadevanjem Rupijevega očeta in sina Tonija pred dvema letoma zelo lepo renovirana, obhajali zlato poroko Rupijevih. Kar lepo število najožjih sorodnikov, prijateljev in sosedov se nas je zbralo; med njimi poleg domačega g. župnika še gg. iz Št. Janža, Sveč in Kotmare vesi ter duhovni sin g. Rudi Safran; tako je bilo v cerkvi kot pri kaki „veliki maši“. V nagovoru je domači g. župnik poudarjal, kako sta jubilanta skozi vesele in žalostne dneve v zaupanju v Boga, v neomajni veri in molitvi zvesto vršila nalogo dobrega očeta in matere; Bog pa je blagoslavljal njun trud, zato s ponosom lahko gledata na svoj rod. Vse bogoslužje je bilo iskrena zahvala, kar je prišlo lepo do izraza pri prošnjah, ki so jih molili najožji sorodniki.

Po sveti maši pa smo bili povabljeni na Rupijev dom, kjer smo bili postreženi, kot znajo pač Rupijeve gospodinje. Po nekaj pozdravih in čestitkah so sledile pesmi in še kakšna vesela dogodivščina strica Motija iz Kotmare vesi; tako je hitro potekal popoldan v tej pristno domači in iskreno veseli družini, ob že precej upognjenemu Rupijevemu očetu in telesno, zlasti pa še duhovno „mladeniški“ Rupijevi mami. Bog naj ju ohrani še mnogo let v zdravju in sreči!

Velik obisk pri plesu „Danice“

Povabilu pevskega zbora SPD „Danice“ se je odzvalo veliko število naših rojakov. Voglova dvorana v Št. Primožu je bila premajhna, da bi mogla sprejeti vse goste. Prišli so, da bi našli prijetno, domačo narodno zabavo. Nudili so jim jo društveni pevci pod vodstvom Hanzeja Kežarja, ki so odprli zlato skrinjo bogate zaloge narodnih in umetnih pesmi. Razvedrili so jih domači igralci s kratkimi šaljivimi prizori, stari znanec, jezikavi Miha Jurak iz Zreč na južnem Štajerskem, je skrbel za dobro voljo, kajti beseda se mu je obrnila vselej tako, da so ljudem stopile v oči solze smeha in radosti, ko je po svoje komentiral posamezne dogodke iz človeškega življenja. Toda jezikavi Miha ni skrbel samo za zabavo, z dirigentom zreških pevcev Vladimirjem Mohoričem, je prinesel pozdrave naših rojakov iz Zreč. Za godbo in ples — do ranega jutra — pa so poskrbeli „Fantje treh dolin“.

V začetku je pozdravil predsednik pevskega zbora Anton Rutar vse navzoče, vse tiste, ki so skrbeli za zabavo, kot častne goste pa generalnega konzula SFRJ dipl. inž. Karmela Budihno s soprogo ter konzula SFRJ Branka Čopa s soprogo.

Izredno dober obisk ter vztrajnost in navdušenje obiskovalcev pričajo, da bi bilo potrebnih še več takih kvalitetnih in pestrih zabav med našimi društvi. Tako bi se gotovo tudi poživela delavnost marsikaterega prosvetnega društva.

Učenke gospodinjske šole v Št. Rupertu pri Velikovcu prisrčno vabijo vse, ki se radi nasmejijo,

na veselo prireditev

ki bo na pustno nedeljo, 21. II. 1971, ob 14. uri v dvorani gospodinjske šole.

Na sporedu je več zabavnih prizorov in veselega petja! Možem in fantom imajo Miha, Jaka in Matic kaj povedati; dekleta pa so vabljena z Justijo na lepotno tekmo!

SMEHA ZVRHAN KOŠ — PRIDI, DOBIL GA BOŠ! **Gojenke**

Slovo od Pratnekarjeve mame Milke Božič

Po večletni bolezni, ki se je časovno stopnjevala, je 6. februarja izdihnila v celovški deželni bolnici mlada **Pratnekarjeva gospodinja Milka.** Podlegla je zavratni bolezni, ki je popolnoma izčrpala njeno nekdaj tako zdravo in močno telo. Dolgo se ji je z železno življenjsko voljo upirala, ko je pač čutila, kako potrebna je še svojim nedoraslim otrokom. Medtem, ko jo je njen ljubljeni dom še krčevito držal v svojih rokah, je smrt že segala neizprosno po svoji mladi žrtvi.

Sončno in dobrohotno je bilo vse Milkino bitje. Zato je pa tudi sonce na dan njenega pogreba s stoterimi zlatimi prameni iz jasnega neba radodarno obsipalo Večno ves, kjer se je v torek, 9. februarja, zbrala nepregledna množica žalujočega ljudstva. Milka je bila priljubljena daleč naokrog, zato so prihiteli žalni gostje od vseh strani. In kogar si pogledal, imel je objokane oči! Smrt te mlade žene, matere je pretresla ne samo ženski, še prav posebno tudi moški svet. Kakor je pred enim letom tragedija okrog veškega stolpa zadela vso okolico, tako je tudi Milkina tako zgodnja smrt pretresla vse njene znance in prijatelje. Milka je s sončnih pobočij Komlna prinesla s se-seboj, ko jo je njen mož Stanko leta 1955 boj tisto zanjo tako značilno vedrost, prijaznost in prikupljivost, s katero si je znala v življenju osvojiti vse tiste, ki so potem vedno radi prihajali v Pratnekarjevo hišo. Ako na splošno velja pravilo, da je žena sonce družine, potem velja to še v posebni meri za pokojno Milko!

Sedem duhovnikov z nepregledno množico žalujočega ljudstva je pospremilo pokojno na veško pokopališče. V senci starodavnega veškega božjega hrama se je odprl prerani grob — hladni dom za Milkine zemeljske ostanke.

Domači župnik dekan Srienc je v obeh jezikih orisal njeno kratko, a trnjevo življenjsko pot, začenši z brezskrbno mladostjo, ki pa je bila pri Milki izredno kratka, kajti s 13-timi leti je izgubila mater in je morala kot najstarejša med brati in sestrami nadomeščati mater ter že tako zgodaj vzeti nase vse gospodinjske skrbi pri Mlinarjevi hiši.

Zgodaj že je torej Milka spoznala, kako bridka je dostikrat človeška usoda na zemlji. V mladi Milki pa je snul zdrav idealizem, združen z močno vero in z nepokvarjeno poštenostjo. Vse to in obenem pridne zdrave roke in sončni značaj je prinesla Milka pripeljal kot mlado nevesto na svoj dom v Večno ves.

Za mlado Pratnekarjevo gospodinjo se je s tem odprl nov svet. Vse svoje duhovne in telesne sile je postavila brez pridržka v službo družini, njivam in travnikom, obenem pa tudi duhovni povezanosti med vaščani in farani.

Vse prehitro pa so minevala srečna leta, ko je Milka vsa zdrava in močna zajemala iz sebe vedno novih ustvarjajočih sil ter z njimi radodarno obspiala družino, dom in vse svoje okolje.

Pojavila se je bolezen. Milka je dolgo ni vzela resno. Ko jo je pa prepoznala, je bilo prepozno! Več let je zavratni rak glodal na mladem telesu, preden je podleglo.

Milka je upala do zadnjega. Upala predvsem, ker je bil Bog vir vsega njenega upanja. Upala pa tudi zato, ker je hotela še živeti, ker je čutila, da jo domači še rabijo. Ta s trpljenjem do vrha napolnjena Milkina zadnja življenjska leta so najbolj rodovitna doba njenega življenja. Žitni klas je zorel in dozorel; sveča, ki je svetila svojcem, je izgorevala! Trpljenje človeka včasih od Boga odvrne, včasih pa ga Bogu približa, potisne dostikrat v njegovo naročje. Pri Milki se je zgodilo zadnje. Našla je v vekoviti božji Ljubezni svoj dom in svojo srečo.

S tem še seveda nikakor ni podana popolna Milkina življenjska slika; kajti za slehernim človeškim življenjem, tudi za onim pokojne Milke, se skrivajo človeškim očem nevidne lastnosti, katere zaznava samo Bog in ki so neposreden odsvit neskončne božje lepote. Zato jih mi zemljani samo slutimo. Smemo jih slutiti z vso gotovostjo tudi kot skriti zaklad na Milkini duši. To naj bo v tolažbo vsem, ki njeno prerano smrt objokujejo, predvsem svojcem, ki jih je zapustila.

Ob odprtem grobu se je poslovil od rajne še g. dr. Marko Dumpelnik. Kot zastopnik NSKS se je pokojni zahvalil za njeno zvestobo do naroda in za njeno ljubezen do domače zemlje.

Blizu ponesrečenega veškega mežnarja Baldija počiva Milkino telo ter čaka veličastnega vstajenja. Naj bi nam ta grobova bila živ opomin: prvi, da v slogi osredotočimo vso našo požrtvovalno ljubezen okrog cerkvenega gradbenega projekta, drugi, da materinstvo ne sme umreti; črpati mora vedno novih ustvarjajočih sil iz božjih globin!

Ob slovesu od pokojne Pratnekarjeve Milke pa izrekamo težko prizadeti družini iskreno sožalje.

ŠT. JANŽ V ROŽU

Dne 26. januarja smo ob veliki udeležbi žalnih gostov spremljali k zadnjemu počitku na šentjanško pokopališče starega Šimlnovega očeta, Jožefa Hribarja, iz Podsinje vesi. Šimlnov oče je bil najstarejši moški v naši fari in tudi daleč naokrog; dočakal je izredno starost 98 let. Leta 1872, ko se je on rodil, še ni bilo pravih šol in šolske obveznosti. V zgodnji otroški dobi je moral že iti za zaslužkom, pozneje je dobil zaposlitev v tovarni na Bistrici; tudi v Borovlje in na Bajtiše je moral za zaslužkom. Tiste čase je bil še šestdnevni delavnik po 12 in še več ur na dan.

V svojem dolgem življenju je bil rajni tih in miren človek, soseščina mu je bila kot njegova druga družina, sovraštva ni poznal, bil je tudi veren in zvest narodnjak. Ko smo pred nekaj leti popravljali farno cerkev, je bil rajni Šimlnov oče med prvimi, ki so se odzvali prošnji domačega župnika in sicer z lepo denarno vsoto. Že mnogo let je minilo, odkar mu je umrla žena, zato je življenjski večer sprva preživel pri svojem sinu Hanziju, nato pa pri hčerki Mariji, ki je za svojega osivelega očeta ljubeznivo skrbela. Rajni je bil tudi soustanovitelj požarne brambe Podsinja ves, ki pa je že pred nekaj leti praznovala svojo 70-letnico obstoja.

Ob odprtem grobu se je od rajnega v lepih in ganljivih besedah poslovil domači župnik, g. Vošnjak, šentjanški moški zbor, pod vodstvom Georga Singerja, pa z lepimi žalostinkami, saj je rajni v svojem dolgem življenju rad poslušal domačo pesem.

Dne 13. oktobra lanskega leta smo pa pokopali Josefa Brandnerja, tudi iz Podsinje vesi. V najlepši moški dobi je podlegel za srčno kapjo, bil je priden, miren in pošten človek.

Dne 8. februarja se je pa v naši fari spet oglasil mrtvaški zvonček. Težki bolezni je podlegel Franc Wieser, pd. stari Rutar iz Svetne vesi. Na stara leta sta se z ženo pre-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ob robu povedano

KRIVA JE „TRIBUNA“

„TRIBUNA“, glasilo slovenskih študentov, je postala zanimiva tudi na Koroškem, celo na Dunaju že pišejo o njej. Fejst ste, študentje ljubljanski, koj tako naprej!

Ko je odpovedal maršal Tito obisk v Italiji, je vedel pisati avstrijski tisk, da so gotovo v ozadju notranje poltiične težave. Soglasno pa se je vrgel na italijansko stran, češ Italijani imajo gotovo še svoje interese in teritorialne pravice do cone B, Jugoslavija pa nobenih do cone A, bivšega Svobodnega tržaškega ozemlja.

Ko se je začela stopnjevati zadnje čase koroška kriza, so takoj našli krivca. V Ljubljani sedi, piše pa se „TRIBUNA“. Ves nemir je torej nekaj umetnega, ni vzrasel na Koroškem, vnesli so ga čuši iz Ljubljane (zanje seveda Laibach). Nočejo pač priznati, da so s svojo krivičnostjo povzročili sami trenutno kritično stanje na Koroškem. Saj so nedolžni kot žrtvena jagnjeta. Obnašajo pa se kot ptica noj, ki vtakne glavo v pesek, pa misli, da je že vse v redu.

čuk

DVOJEZIČNI NAPISI

Izšla je knjiga „KOROŠKA ZNAMENJA“. Dobra ideja, dobra knjiga. Na koncu je še vlepljen zemljevid z dvojezičnimi krajevnimi imeni. Tako gor do Blatograda, ki so ga ljubljanski kartografi prekrstili v „Možberk“. Kako se kaj čuje: „Slomškova pridiga v Možberku. . .“

Hudujejo se, napihnili so se, najglasneje seveda maloformatne male cajtenge. Grozi slovenska iredenta, Slovenci zahtevajo Koroško tja do . . . ?

Naj pogledajo tile pisatelji, pisci in pisuni ovitek knjige „DAS IST KÄRNTEN“. Tam bodo videli, kako so prekrstili imena v Sloveniji. Pod velikim „Aßlingom“ so čisto majhne „Jesenice“, in tako naprej.

Prevzela jih je dejansko narodna histerija, čutijo se preganjane vsepovsod. Pa iščejo vzrokov drugod.

kore

POPISI KRAV, KONJ ITD.

Žulščrnikov Šiman opozarja v zadnji, 6. številki lista, v zvezi z ugotavljanjem Slovencev na Koroškem na podobnost popisov krav, konj itd. K temu je treba pripomniti, da so ta bitja v svojih plemenskih lastnostih bolj zaščitena kakor koroški Slovenci. Nismo še slišali ali brali, da bi kdo skušal zapisati marijadvorskega vola za picgavskega. Še manj je bilo slišati, da bi kdo hotel označiti navadnega vola za plemenitega žrebca.

Samo koroški Slovenec je poleg drugih zatiranih narodnih manjšin kaznovan za sposobnost svojega govora, da se ga že patološko pretvarja v plemenito nemško raso. Če pa že to ni mogoče, pa vsaj v raso deutschwindisch itd.

Ob neki priliki je vprašal angleški radioporočevalec po vojni: „Wo bleibt denn die berühmte deutsche Logik?“

CELO V CERKEV!

Dobrla ves, druga maša, slovenska maša. Organistka pride k orglam, pa vidi tam listič, kjer je pisalo to:

„SLOVENSKA PARTIZANKA IDI DUAM!“

Ve se, kdo je položil listič z bratskimi pozdravi na orgle. Sluti se pa tudi lahko, kdo je nahujskal tega človeka. Gotovo izvirajo tisti prijazni prijatelji iz tako imenovanih domovini zvestih krogov. Teh pa mrgoli v Dobrli vesi kot mravelj na mravljinjaku.

Pozdravljeni, vi, ki vnašate nesramnosti in politiko v cerkev! Pokazali ste, kje ste in kje se skrivate! A ne valite krivde na nas Slovence!

čepeka

ZMAJI TULIJO!

Nemškonacionalni koroški zmaj že zopet bruha svoj germanski strup! Kdor se hoče prepričati, naj odpre efpeöjevsko glasilo „Kärntner Nachrichten“. Zanimivo pišejo. Celo stran so posvetili velikovškim dogodkom. Objavili so letak, celo tistega z mrtvim Steinacherjem. V nemščini in slovenščini lahko bereš „STEINACHER JE UMRL — FAŠIZEM ŽIVI“. Oh, že oni začenjajo pisati v slovenščini! Mimo nas pač le ne morejo.

No, pa se povrnimo v Velikovec! Seveda je vse obrnjeno. Slovenci so nasilneži, rovarji, povzročitelji vseh nemirov na nebu in na zemlji. Pa kako da so oni zmožni takih zločinov, takih nepietetnih pregreškov? No, jasno, saj so Balkanci, kajti, če bi bili Srednjeevropejci, bi se obnašali malo drugače do mrtvih. Ker pa torej niso Srednjeevropejci, ker so Balkanci, je temu človeškemu sloju tuja vsaka kultura in civilizacija.

No, no, tako grozno pa že ne bo. Ali pa naj jih vprašamo, kje je bila takrat opevana „pieteta“, ko je oskrunjevala kulturna svojat tega kova partizanski spomenik in partizansko grobišče v Šentrupertu pri Velikovcu! O tem še nismo brali ničesar v tem glasilu domovinske zvestobe! Kje pa je bil takrat njihov čut za kulturo in civilizacijo?

In odtrgani napisi v Velikovcu? Ali morda o tem ne vedo ničesar koroški novičarji? Pa še druga zločinska dejanja, ki so se zgodila v imenu domovinske zvestobe! A kaj boš, od ljudi takšnega kova res ni pričakovati čuta za kulturo in civilizacijo, kadar gre za kulturne in civilizacijske dobrine drugih narodov. Poglejmo samo, kako navdušeno so uničevali narode, mesta, vasi, kulturo in civilizacijo „manjvrednih“ narodov. Kaže, da je njihov spomin zelo kratek, če je treba najti grozodejstva v lastni palači.

In nemškonacionalni koroški zmaj tuli in tuli, bruha in bruha, dokler se ne bo dokončno izbruhal . . .

zob

Tudi živina potrebuje ustrezno toploto

V vsakem hlevu je važna toplota. Čim večje je kolebanje toplote med toploto telesa in toploto zunanjosti in čim večja je relativna vlažnost ozračja, tem več toplote mora oddajati telesna površina. Iz tega se vidi, da prenizka ali zopet previsoka toplota zelo vpliva na zdravje živali, ki žive v hlevu. Splošno velja pravilo, da prenašajo živali laže nizko nego visoko toploto. Nižja toplota zbuja hitro izmenjavanje snovi in sprejemanje hrane, dočim deluje visoka toplota narobe. Starejše živali prenašajo nižjo toploto bolje nego mlade. Tudi pasma igra veliko vlogo. Najprimernejša toplota za konje je 15 stopinj C, za govedgo 12,5—15 stopinj C, za ovce 12,5 stopinj C in za svinje 15 stopinj C. Višja toplota učinkuje tem neugodneje, čim bolj se toplota ozračja bliža telesni toploti živali in čim vlažnejše je ozračje. Zato vplivajo spremembe hladne in tople temperature dražeče. Zato je ventilacija hleva zelo važna.

Lahno valovanje zraka odstranjuje onečiščeni zrak in dovaja dihalom svež in čist zrak.

Na splošno zdravstveno stanje vpliva dalje tudi vreme in podnebje. Nauk vplivanja podnebja na zdravstveno stanje imenujemo klimatologijo. Splošno razumemo pri izrazu »vreme« stanje atmosfere po vlažnosti, toploti in tlaku. Za besedo »klima« razumemo vremenske razmere določene pokrajine v določenem času. Iz klimatologije vemo o živalih pravzaprav samo to, da prevladuje v vročih klimah obolenje prebavil, dočim v mrzlih klimah prevladuje obolenje dihal.

Še dve važni poglavji o negi živali moramo upoštevati, namreč

nego kože in krmljenje.

Koža je po svoji anatomski sestavi izvrsten obramben telesni organ in ima glavno vlogo pri regulaciji toplote, ki je važna za zdravje. Koža je torej v najožji zvezi z notranjimi telesnimi deli zlasti s prebavili. Zato je lahko razumljivo, da morejo motnje v delovanju kože povzročiti celo vrsto obolenj. In če dalje pomislimo, da je koža važen organ, ki izloča vodo in ogljikov dvokis, nam bo jasno, da je delovanje kože zelo važno za splošno zdravje. Zato je skrb za kožo živali, ki žive v hlevu, glavna naloga vsega negovanja živali. Slab, zatohel zrak v hlevu in slaba stelja sta vzrok nečistosti kože in ogrožata zdravje živali. S poštenim in pravilnim snaženjem odpravimo s kože vso nesnago, znoj, uši in druge zajedavce, obenem pa zvišamo tudi delovanje kože z večjim pritokom krvi.

Splošno oskrbovanje kože opravljamo s tem, da vsaj enkrat na dan uporabljamo krtačo in češelj.

Dobro je tudi kopanje,

ki osvežuje in hladi ter pospešuje delovanje kože. V vroči letni dobi je zlasti za svinje kopanje zelo važno. Pri tem moramo gledati na to, da ne pridejo živali v kopel razgrete; po kopeli jih moramo pošteno odrgniti s slamo in potem pokriti. Najbolj in najčešče moramo umivati konjem glavo in rep, kajti tu se nabere največ nesnage in največ zajedavcev. Oskrbovati moramo vestno tudi kopito in parklje; čistiti jih moramo in prirezovati.

Fr. DV.

Avstrijski promet preko pristanišč

Celotni obseg avstrijskega zunanjetrgovinskega blagovnega prometa skozi tuja morska pristanišča je bil v letu 1969 za 8 % večji kot v prehodnem letu in je dosegel skupaj 4,3 milijona ton. Največji delež pri tem prometu v obeh smereh je imelo jugoslovansko morsko pristanišče Reka s 34,6 odstotkov, kar je za 1,3 % več kot v predhodnem letu. Skozi Reko je Avstrija uvažala predvsem razne rude iz Brazilije in pa mineralno olje iz severne Afrike in z Bližnjega vzhoda. Močno se je v obravnavanem letu povečal tudi avstrijski tranzitni promet skozi luko Koper, saj se je zvišal od 0,9 % kar na 4,2 %. Nasprotno pa se je delež avstrijskega tranzitnega prometa skozi zahodnonemško luko Hamburg sočasno znižal od 24,3 % na 18,9 %, delež prometa skozi Rotterdam od 2,7 % na 2,5 % in delež skozi Trst od 19,4 % na 18,7 %. Vendar pa se delež avstrijskega tranzitnega prometa skozi Trst utegne zvišati, brž ko se bodo povečali transporti mineralnega olja po avstrijskem kraku čezalpskega naftovoda (TAL), ki je speljan od Trsta do Ingolstadta.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da se je avstrijski tranzitni promet skozi pristanišče Brake ob spodnjem delu reke Weser povečal od 3,9 % kar na 8,3 %. Skozi to pristanišče uvaža Avstrija za svojo industrijo pretežno rude, glinico in fosfate iz čezmorskih dežel. Preseneča pa podatek, da je delež avstrijskega tranzitnega prometa ob Donavi in morju oziroma obratno v letu 1969 v primerjavi s predhodnim letom nazadoval za 0,4 % na 1,2 % v letu 1969.

ŠT. JANŽ V ROŽU

(Nadaljevanje s 4. strani)

selila v skromen domek na Šentjanške Rute. Rajni Franc je bil povsod priljubljen. V 70. letu starosti je dokončal trdo zemeljsko pot. Imel je lep pogreb.

Vsem rajnim bodi domača zemlja lahka. Ostalim potrtim pa naše iskreno sožalje.

Zima se počasi poslavlja od nas, z njo pa pustni čas. Imamo nekaj zrelih parov v fari, pa se ne okorajžijo za skupno pot. Tudi v lanskem letu nismo imeli nobene poroke v farni cerkvi, to je res redek slučaj. Upamo pa, da se bodo obljube letos uresničile.

Ljubček mili, no, kar pridi,
v hrepenenju čakam te;
na skupno pot ob vsaki sili
življenje lepše se odpre.

ŽITARA VES

(Seja turistično-kulturnega odbora)

Na seji 2. 2. 1971 se je odbor za tujski promet občine Žitara ves pod predsedstvom g. Fr. Kukovica bavil z načrtom, ki je bil sklenjen dne 20. 1. 1971 v Dobrli vesi oz, predviden za leto 1972 za 8 občin južno od Drave. Po tem načrtu, ki so ga sklenili v Dobrli vesi župani oz. predsedniki za tujski promet posameznih občin, bodo vse te občine izdelale skupen medobčinski prospekt, ki bo s slikami naših pokrajin in zgodovinskih zgradb vabil tuje goste v naše doline in kolikor toliko še mirne gorske kraje na letni in zimski oddih. Tak izvod prospekta, v katerem bo imela vsaka od omenjenih občin svoje najbolj privlačne in pomembne točke za tujski promet, bo stal približno 1.40 šilinga.

Za žitrajsko občino bo potrebnih približno 5000 izvodov za prospekte in cenike z navedbo tujskih sob (koliko postelj, topla voda, centr. kurjava, balkon itd.) bo izdala občina približno 12.000 šilingov.

V načrtu je, da bo vsaka občina oddala 20 odstotkov svojih prospektov in cenikov raznim potovalnim in za tujski promet odgovornim uradom v inozemstvu. Vse te načrte pa mora še prej odobriti občinski odbor na naslednji seji.

Pri nas preveč opevana toleranca bi postala živa oz. bi pridobila na življenju v naših krajih, če bi na prospektih tudi navedli, da tukaj bivajo državljani slovenske narodnosti, da bi ne bili več kamen spotike, ampak roka, ki jo prožimo v pozdrav.

Kar potrebno in pošteno je, če gosta že prej seznanimo, kam ga vabimo in koliko različnosti mu tudi nudimo. Saj vidimo, da prav radi obsikujejo naše slovenske pevske prireditve, ki jih prirejajo naša, še delovna slovenska prosvetna društva.

SVEČE

V petek, 13. februarja, je bila pokopana v Svečah gospa Marija Wankmüller. Z njo smo izgubili vaščani nadvse ljubeznivo ženo, ki je imela veliko smisla za vse dobro.

Rajna je bila stara 75 let in je umrla za pljučnico. Rojena je bila v bilčovski fari in se je poročila na to stran v Sveče. V življenju ji ni bilo z rožami postlano. Ob vsem pa je bila zmeraj dobre volje. Ko je imela manj skrbi, so prišle bolezni. Vedno pa je našla čas za dobro stvar. Pogrešali jo bomo v cerkvi, pogrešali pri različnih nabirkah. Dolga leta je vestno raznašala Nedeljo in druge verske liste. Najbolj pa jo bodo pogrešali hči in sin ter ostali, ki so jo imeli radi. Naj rajni sveti večna luč, naj uživa zasluženo veselje v Bogu! Svojcem pa naše sožalje.

VABILO

Kot lansko leto bosta obe kulturni organizaciji koroških Slovencev Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza tudi letos priredili

ZBOROVODSKI TEČAJ

Prvi del tega tečaja bo v soboto, 27. in v nedeljo, 28. februarja 1971, pri MIKLAVŽU v BILČOVSU

Na tečaj vabimo vse zborovodje koroških pevskih zborov. Ker bo ta tečaj namenjen tudi začetnikom oz. tistim, ki se zanimajo za zborovodstvo, vabimo k udeležbi tudi take, ki želijo ustanoviti svoj pevski zbor ali pa kakorkoli delovati na pevskem področju. Pri tem predvsem mislimo na učitelje in jih posebej vabimo, da se tega tečaja udeležijo.

Tečaj bodo vodili trije priznani glasbeni umetniki in sicer: prof. Radovan Gobec, prof. Branko Rajšter in dirigent Marko Munih.

URNIK IN PREDMETNIK SEMINARJA V BILČOVSU

SOBOTA, 27. februarja:

15.00—16.00	prof. Radovan Gobec: Spoznavanje glasbene literature
16.10—17.00	prof. Radovan Gobec: Spoznavanje glasbene literature
17.10—17.45	prof. Radovan Gobec: Spoznavanje glasbene literature
18.10—19.00	prof. Branko Rajšter: Kako pričnemo študij nove skladbe delo z mešanim zborom (primer: S. Malič — Mrak)
19.10—20.00	dirigent Marko Munih: Od tehnične obdelave do interpretacije delo z mešanim zborom (primer: E. Adamič — V gozdu)
20.10—21.00	dirigent Marko Munih: Od tehnične obdelave do interpretacije
21.10—22.00	prof. Branko Rajšter: Od tehnične obdelave do interpretacije delo z moškim zborom (primer: A. Foerster — Večerni ave)

NEDELJA, 28. februarja:

13.00—14.00	prof. Radovan Gobec: Spoznanje glasbene literature
14.10—15.00	prof. Branko Rajšter: Osnove vokalne izobrazbe
15.10—16.00	dirigent Marko Munih: Od tehnične obdelave do interpretacije delo z mešanim zborom (primer: E. Adamič — V gozdu)
16.10—17.00	dirigent Marko Munih: Kako pričnemo študij nove skladbe delo z moškim zborom (primer: P. Jereb — Novembrska)
17.10—18.00	prof. Branko Rajšter: Od tehnične obdelave do interpretacije delo z moškim zborom (primer: A Foester — Večerni ave)

AVSTRIJSKO NORDIJSKO MLADINSKO PRVENSTVO:

Uspehi Zahomčanov v Vrbi

Ob odličnih snežnih razmerah je bilo v soboto v Vrbi avstrijsko šolsko in mladinsko prvenstvo v skokih, pri katerih so se odlično izkazali Zahomčani. Pri mladincih II je zmagal Karl Schnabl (Zahomec) s skokom 45,5 m, 2. Dieter Gräfischer (Beljak), 3. Hans Wallner (Zahomec). Pri mladincih I je Zahomčan Jožl Gratzer s 46 metrov dolgim skokom postal avstrijski državni prvak mladincev I, Karl Schnabl pa pri mladincih II.

Avstrija se pri tem tekmovanju ne more posebno pohvaliti. Avstrijci so dobili srebrno medaljo samo v sankanju (dvosed) — Manfred Schmid in Ewald Walch, ter bronasto (enosed — Schmid).

V smučanju so Avstrijci popolnoma odpovedali in zasedli le 13. mesto.

Zmagovalec slaloma v japonskem smučarskem raju je postal Francoz Henri Brechu pred Japoncem Kašivago, 3. je bil Mauduit (Francija).

Annemarie Pröll bliže zmagi v svetovnem pokalu

S svojim 4. mestom v slalomu in veleslalomu v kanadskem smučarskem letovišču Mont St. Anne je Salzburžanka Annemarie Pröll bliže svetovnemu pokalu, kajti njena največja rivalinja Francozinja Michele Jacot je padla v slalomu. S tem je Annemarie Pröll devet točk pred Jacojevo. 1. Annemarie Pröll 142, 2. Michele Jacot 133, 3. Drexel 108 točk itd.

Patrick Russel prevzel vodstvo v svetovnem pokalu

V teku dosedanje smučarske sezone je Francoz Patrick Russel imel precej smole. Toda v nedeljo se mu je ponovno nasmehnila sreča: v kanadskem smučarskem letovišču Mont St. Anni je bil prvi (prejel je 25 točk) in tako prehitel doslej vodečega Gustava Thönija (za svoje 2. mesto je dobil le pet točk). Patrick Russel (125 točk) je s tem prevzel vodstvo v svetovnem pokalu. Najboljši Avstrijec Karl Schranz je na osmem mestu (57 točk).

Svoj cilj so zgrešili Augert, Schranz in Matt (oba Avstrijca). Najboljši Avstrijec David Zwilling je bil šele šesti.

V SAPPORU KONEC PREDOLIMPIJSKIH ZIMSKIH IGER

Brechu zmagovalec slaloma v Sapporu

V Sapporu so se vnedeljo končale predolimpijske zimske igre. Največ uspeha je žela Sovjetska zveza, ki je od 34 možnih prejela kar devet zlatih, osem srebrnih in pet bronastih kolajn. Drugo mesto so zasedli Zahodni Nemci, tretje Francija, 4. pa prireditelj predolimpijskih iger Japonska.

HOKEJ

KAC avstrijski prvak v hokeju na ledu

V nedeljo se je končalo avstrijsko prvenstvo v hokeju na ledu. S tem je postal KAC iz Celovca že trinajstič avstrijski prvak v hokeju na ledu. V 117 dneh v sezoni 1970/71 so igrali kar 43 tekem.

HITROSTNO DRSANJE

Nizozemec Schenk je v nedeljo v Göteborgu, kjer je bilo svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju, prejel za svoje prvo mesto zlato medaljo. Schenk je dosegel tudi nov svetovni rekord na 10.000 metrov.

VISOKA CENA SLAVE:

Slavni popevkarji o sebi

Zakaj slava pevskih zvezd traja tako kratko? Kako se jo doseže? Kakšne žrtve so potrebne, da obdrže doseženo? Je to skrivnost?

Pevci pravijo: „Kriva je publika. Hitro se naveliča. Vedno znova hoče novih obrazov, novih glasov. Ne spoštujejo truda, ki ga mora vložiti pevec, da bi nekaj dosegel . . . ? Res je, da se publika svojih idolov hitro naveliča. Toda prav zaradi tega imajo mnogi možnost, da osvojijo njene simpatije. Vsak dan se rodi nova zvezda. Toda obdržati se, to je težje. To uspe le redkim. Za to ni nobenih pravil.

CLAUDIO VILLA: „Ničesar se ne ustrašim"

— Ko se pojavim na sceni, me mnogi navdušeno sprejmejo, a mnogo je tudi takih, ki menijo, da je že čas, da bi se umaknil. Toda poslušajo me vsi. Moja moč je v tem, da se o meni povsod govori. Ni važno, če nevzgojeni poslušalci včasih mečejo vame paradižnike. Sicer pa dvajset let, kolikor že nastopam, časopisi ne morejo pisati le hvale o meni. Bilo bi enolično. Vsi so imeli krize. Zakaj bi moral biti jaz izjema! In zakaj sem uspel izplavati? Nikoli nisem izdal svoje publike. Kljub modi nisem spremenil svojega stila. Moda mine in z njo tudi tisti, ki so uspeli le z njeno pomočjo.

GIGLIOLA CINQUETTI: „Nobenih avantur"

— Imela sem srečo. Uspela sem z eno samo pesmico (Non ho l'eta"). Takoj sem postala simbol enostavne deklice, brez kapric. To mi je pravzaprav kar odgovarjalo. Če bi začela vsak dan menjati zaročence in plesati trebušni ples, bi bila publika prepričana, da sem jo izdala. Toda meni ni težko živeti mirno življenje, ker sem mirna in uravnotežena ženska. Taka želim tudi ostati in to je tudi pogoj za moje nadaljne uspehe.

MINA: „V meni sta dve Mini"

— Za uspeh so potrebne predvsem lepe pesmi. V to sem prepričana. To govorim iz lastnega izkustva. Zelo lahko sem dosegla prve uspehe. Bila sem med najboljšimi italijanskimi pevkami. Moje plošče so se odlično prodajale. Toda leta 1961 se je v Sanremu zrušil moj mit. To je bil zame velik udarec. Bila sem nesrečna. Odločila sem se, da se bom za nekaj časa umaknila. Moje izgnanstvo iz sveta lahke glasbe je trajalo leto dni. Med tem časom sem pripravila nekaj dobrih pesmi in se vrnila na sceno. V kratkem času sem publiko spet osvojila. Od takrat, zahvaljujoč ploščam, ki jih snemam, uspevam obdržati svoje ime blizu vrha. Za to so potrebne glasovne kvalitete, a tudi močna osebnost.

V meni sta dve Mini. Ena je pevka druga pa je ženska, ki živi svoje življenje. Želela bi, da bi se zanimali le za moje petje in bi pustili pri miru moje privatno življenje.

CATARINA CASELLI: „Odrekam se ljubezni"

— Imela sem eno samo krizo. To je bilo leta 1967 v Sanremu, ko nisem prišla v finale, čeprav so vsi govorili in pisali, da bom zmagala. To je bil zame velik udarec in ne vem, kako sem uspela vse to prebroditi. Veliko so mi pomagali ljudje s katerimi delam. Bodimo odkriti: pevci so danes industrijski proizvod, in kot vse proizvode je tudi nas treba znati prodati. Kot vsi, imam jaz za seboj močno skupino managerjev, komponistov in novinarjev. Krizo sem premagala, ker so z menoj trdo in uporno delali tudi oni.

LITTLE TONY: „Prepovedano se je poročiti"

— Največjo krizo sem imel leta 1961 v Sanremu. Pričakoval sem uspeh, a doživel katastrofo. Celentano in jaz sva pela „Ventiquattromilla baci", a sem ostal ob njem neopazen. Leta se nisem mogel vrniti na površje in sem se že sprijaznil z usodo, da bom ostal drugorazredni pevec, ko me je rešila popevka „Ridera". Rešila me je, a obdržati sem se moral sam. Za to je potrebna močna osebnost. Seveda pa se imam za vse to zahvaliti dekletom, ki sem jim všeč. Uspeh pa zahteva tudi žrtve. Naj bom še tako zaljubljen, se ne smem poročiti. Osebnosti kot sem jaz, ne pristoji poročni prstan. Če bi si ga nadel, bi izgubil vse svoje oboževalke.

BOBBY SOLO: „Šele sedaj simpatičen"

— Uspel sem brez posebnega truda. Imel sem šele osemnajst let, ko sem bil že idol in poln denarja. To mi je zavrtelo glavo in šel sem tako daleč, da sem postal vsem zoprn. Časopisi so začeli slabo pisati o meni in izgubil sem vso publiko. Potem pa je bilo tako težko dobiti izgubljeno nazaj. Uspel sem šele, ko sem postal simpatičen tistim, ki so bili najbolj prepričani, da sem domišljav in neprijazen mladenič. Verjemite mi, da sedaj zelo točno prihajam na sestanke. Popolnoma sem se spremenil. Spoznal sem, da človek ne sme misliti samo nase. Ne strinjam pa se s tistim, kar trdi Little Tony o poroki. Danes hoče publika navadne ljudi, ki živijo enostavno življenje, in jaz se imam za svoj ponovni uspeh zahvaliti med drugim tudi svoji ženi.

BEG FILMSKEGA IGRALCA

Filmski igralec in avtomobilski as Steve McQueen se je s svojo družino preselil iz Amerike v Švico. Njegova soproga, ki je bila dobra prijateljica ubite Sharon Tate, je povedala novinarjem, da njihovega bega iz Amerike niso krivi davki:

»Odkar so ubili ubogo Sharon, vedno spim s pištolo pod blazino. Neprestano se bojim, da mi bodo ugrabili otroke. V Ameriki smo imeli okrog hiše napeljane alarmne naprave in nikoli nismo odpirali vrat nepoznanim obiskovalcem. Otroci se niso smeli nikamor ganiti brez varstva. V Evropi pa lahko cel dan brezskrbno tekajo okrog. V Ameriki to ni bilo mogoče. To sploh ni bilo življenje.«

Ivanhoe

49

»Prav je, da si me obvestil o tem,« je dejal veliki mojster; »kadar smo mi prisotni, je preceptor samo navaden član našega reda in ne sme odločati po svoji volji, ampak po gospodarjevi, tako, kakor je zapisano: Čul me je in me je ubogal. — Veliko mi je do tega, da zvem, kaj dela ta Bois-Guilbert,« je dodal, obrnivši se k spremljevalcu.

»Na glasu je, da je vrl in hraber,« je rekel Konrad.

»In po pravici govore o njem tako,« je dejal veliki mojster; »edino s hrabrostjo se še nismo izrodili od svojih prednikov, junakov križa. A brat Brian je prišel v naš red kot mrk in razočaran človek, ki ga ni srce gnalo k temu, da bi storil našo obljubo in se odrekel sveta, ampak ga je le kak majhen neuspeh nagnil k pokori. Od tistih dob je postal vnet in resen hujskač, mrmrač, spletkar in vodja tistih, ki se upirajo zoper naš ugled, ne misleč na to, da je oblast že s simboloma palice in šibe poverjena gospodarju: palice, da podpira šibke, šibe, da kaznuje prestopke grešnikov. — Damjan,« je nadaljeval, »pripelji Žida semkaj.«

Oproda je z globokim priklonom odšel in se čez nekaj časa vrnil z Izakom iz Yorka. Noben gol suženj, ki ga pripeljejo pred obličje mogočnega kneza, se ne bi mogel približati njegovemu sodnemu stolu z globljim spoštovanjem in strahom, nego se je Žid privlekel pred velikega mojstra. Ko se mu je približal na tri vatle, je Beaumanoir mahnil s svojo palico v znamenje, da bliže ne sme. Žid je pokleknil na tla in jih poljubil v znamenje spoštovanja; nato se je pobral, prekrižal roke na prsih in s pobešeno glavo obstal pred templjarjema v skrušeni ponižnosti jutrovskega sužnja,

»Damjan,« je velel veliki mojster, »umakni se in pripravi stražo, naj čaka, če bi jo nenadoma poklicali; ne pusti nikogar na vrt, dokler ga mi ne zapustimo.« Oproda se je priklonil in odšel. »Poslušaj me, Žid,« je nadaljeval ošabni starec. »Našemu stanu se ne spodobi, da bi dolgo govorili s teboj, kakor vobče z nikomer ne tratimo besed in časa. Zato odgovarjaj kratko na vprašanja, ki ti jih bom zadajal, in glej, da bodo tvoje besede resnične; če bi me poizkusil tvoj jezik ukaniti, ti ga dam izruvati iz nejevernih ust.«

Žid je hotel nekaj odgovoriti, a veliki mojster je nadaljeval:

»Tiho, nejevernik! Niti besede v naši prisotnosti — razen v odgovor na naša vprašanja. Kak opravek imaš z bratom Brianom de Bois-Guilbertom?«

Izak je komaj dihal od strahu in negotovosti. Če pove svojo zgodbo, bi to utegnili tolmačiti kot sramotenje reda; in če je ne pove, kako naj še upa, da dobi hčeri svobodo? Beaumanoir je videl njegov smrtni strah in se je toliko ponižal, da ga je tolažil.

»Ne boj se ničesar, Žid, za svojo klavrno osebo, če boš v vsem odkritosrčen,« je dejal. »Še enkrat te vprašam, kak posel imaš z Brianom de Bois-Guilbertom?«

»Pismo prinašam,« je zajecljal Žid, »če vaša velečastna hrabrost dovoli, pismo za dobrega viteza, od priorja Aymerja iz Jorvaulske opatije.«

»Ali nisem rekel, Konrad, da so to hudi časi?« je dejal veliki mojster. »Cistercijanski prior pošlje vojaku Templja pismo in ne more najti zanj bolj primernega sla, nego je nejeveren Žid. — Daj mi pismo.«

Žid je z drhtečimi rokami odmotal gube svoje armenske kučme, v katero je bil zaradi večje varnosti skril priorjevo pisanje, in se hotel sključen približati srditemu izpraševalcu, da bi mu z iztegnjeno roko pomolil list.

»Nazaj, pes!« je rekel veliki mojster. »Nejevernikov se ne dotikam drugače kakor z mečem. Konrad. vzemi Židu pismo in daj ga meni.«

Ko je Beaumanoir tako dobil pismo, si je pazljivo ogledal njegovo vnanjost in jel nato odvozlavati motvoz, s katerim je bilo povezano.

»Častiti oče,« se je oglasil Konrad, čeprav z veliko spoštljivostjo, »mar misliš odtrgati pečat?«

»Zakaj pa ne?« je odvrnil Beaumanoir in zgrbančil čelo. »Ali ni zapisano v dvainštiridesetem poglavju, De lectione litterarum (o branju pisem), da templjar ne sme sprejeti pisma, niti od svojega očeta ne, ki ga ne bi pokazal velikemu mojstru in ga prebral v njegovi navzočnosti?«

Nato je z izrazom presenečenja in groze v naglici preletel pismo; prebral ga je v drugo, to pot počasneje; nazadnje ga je z eno roko pomolil Konradu, z drugo pa je lahko udaril po njem, rekoč: »Lepa snov, da piše o njej krščanski mož krščanskemu možu, zlasti še, ko sta oba ugledna člana verskih bratovščin! Kdaj,« je slovesno dodal in pogledal v nebo, »kdaj se prikažeš s svojo metlo, da pometeš gumno?«

Mont-Fitchet je vzel pismo iz prednikove roke in ga pričel brati. »Glasno beri, Konrad,« je rekel veliki mojster, »in ti,« se je obrnil k Izaku, »pazi na vsebino, ker te bomo zaslišali o njej.«

Konrad je prebral pismo, ki je govorilo takole:

»Aymer, po božji milosti prednik cistercijanske hiše Svete Marije v Jorvaulxu, želi siru Brianu de Bois-Guilbertu, vitezu svetega templjarskega reda, zdravje in naklonjenost kralja Bakha in naše Gospe Venere. Kar se tiče našega sedanjega položaja, dragi brat, smo ujetniki zločinskih in brezbožnih ljudi, ki se niso ustrašili zadržati našo osebo in zahtevali, da se odkupimo. Pri tej priliki smo tudi zvedeli, kakšna nesreča je zadela Front de Boeufa in da si ti ušel s tisto zalo židovsko čarovnico, ki te je očarala s svojimi črnimi očmi. Srčno nas veseli, da si rešen; vendar te pa prosimo, da se varuješ zastran te druge endorske čarodejke; kajti zaupno nam zagotavljajo, da je vaš veliki mojster, ki se prav nič ne meni za češnjeva lica in črne oči, prišel iz Normandije, da zavre vaše veselo življenje in vas kaznuje za vaša zlodejstva. Zato te iskreno prosimo, da se paziš in da te najdejo bedečega, kako že Sveto pismo pravi: Invenientur vigilantes. In ker me je njen oče, bogati Žid Izak iz Yorka, prosil, naj ti pišem, sem mu dal to s seboj in ti resno svetujem, da, prosim te, da vzameš za dekle odkupnino, zakaj starec ti bo naštel iz svojih mošnjá toliko denarja, da si lahko najdeš petdeset deklin ob bolj varnih pogojih, pri čemer se tudi jaz nadejam svojega deleža, kadar bova spet veseljačila kot zvesta brata, ne zabeč vinske čaše. Zakaj, kakor pravi Pismo: Vinum laetificat cor homnis; in Rex delectabitur pulchritudine tua (Vino razveseljuje človeško srce. — Kralj se bo naslajal ob tvoji lepoti).

Do tega veselega svidenja ti želim vse dobro. Dano v razbojniškem brlogu, ob uri jutranjic.

Aymer, Pr. S. M. Jorvolciensis.

P. S. Tvoja zlata verižica ni dolgo ostala pri meni; zdaj bo visela lovskemu tatu okoli vratu in držala piščalko, s katero žvižga svojim psom.«

»Kaj praviš, Konrad?« je rekel veliki mojster. »V razbojniškem brlogu? Da, razbojniški brlog je najprimernejše bivališče za takega priorja. Ni čudo, da nas božja roka tepe, da izgubljamo v Sveti deželi mesto za mestom in se ped za pedjo umikamo nejevernikom, ko ima Cerkev take služabnike, kakor sta Brian de Bois-Guilbert in ta Aymer. — In kaj misli s to endorsko čarodejko?« je boij potihem vprašal svojega zaupnika.

Konrad je (morda iz vaje) nekoliko bolje poznal jezik galantnosti kakor njegov sta-

ZGODBA O CIGANČKU

Prijel sem za pero in napisal za mladinski list „Vrtec“ tri tiskane strani dolgo črtico „Ciganček Čenko in njegov zadnji sveti večer“. Nerodna stvar, morda užitna za majhne otroke, za odrasle pa gotovo ne. Ciganček Čenko gre sredi velikih snežnih zametov k polnočnici. Nazaj grede opeša v snegu in — zmrzne. Kaj ni to naravnost boren zaključek vesele božične zgodbe? Ko človeku omaga vsa domišljija, pa pokliče smrt na pomoč! Potem je vsega konec, ciganckovega življenja in klavrne črtice. Od skromnih ljudi pač nihče ne sme veliko zahtevati.

Pa vam tudi lahko povem, da je črtica izmišljena od začetka do konca. Samo ime sem si izposodil pri majhnem desetletnem cigančku, ki je skoraj sleherno poletje prihajal v našo vas ob Krki in uganil mnogo pametnega in še več neumnega. Ko mu je nekoč služkinja dala krožnik juhe in veliko srebrno žlico, je pustil vse skupaj, samo žlico je prav rahlo prijela med dva prsta in se tolkel po zobeh, da je srebrno tenko zvenelo. „Žvoni ko žvon na Drgljah šelih,“ se je smejal in tolkel naprej. Na juho pa se je spomnil, ko je bila že čisto mrzla.

Tista božična črtica je potem le zagledala beli dan in jaz sem že skoraj pozabil njo. Pa me nekega jesenskega večera ustavi Čenko in reče:

„Ti, Jože, žakaj ši pa v čajtengah napišal, da šem jaž umrl?“

„Kdo ti je pa to povedal?“ sem ga vprašal začuden.

„Naj mi, kdor če! Ti, Jože, ahtaj še! Jaž te dam lahko žandarjem čež.“ Srdito je pobliskaval z očmi izpod svojega velikega zvončastega klobuka.

Ko sem slišal, da govori o žandarjih, je tudi meni uplahnil pogum, čeprav sem se prej smejal. Ne gre, da bi se človek posmehoval „očesu postave“.

„Ti, Jože, da boš vedel, da te dam lahko v arešt,“ je še resno pristavil. „Pa naj bo ža enkrat,“ je dejal velikodušno in jo ubral po cesti.

Gledal sem za njim in mislil na njegovo smrt, na žandarje in arest.

Tako je, če si človek brez dovoljenja izposodi pri ciganu ime!

Nekateri pravijo, da je velika domišljavost, če človek piše o samem sebi. Prav rad to verjamem. Toda verjemite mi, da zadnje čase pošteno premislim, preden natvezem kako zgodbo komu na vrat. Saj bi prav rad napisal, da so se te drobne zgodbe prigodile nekomu drugemu. Toda bojim se, da prihodnjič ne bi o prisoljenih klofutah, žandarjih in arestu samo slišal, ampak jih tudi občutil. Saj veste, svoboda je le svoboda in človek lahko navsezadnje le samemu sebi popolnoma zaupa. Mar ni res tako?

Jože D.

V. V.:

Melodija

Na nebu žari
zarja večerna,
v mrak tiho zvoni:
Ave, Marija . . .

V vrhovih šumi
čudno, prečudno,
v vetru drhti
moja bolest.

V rožah razcvelih
je prošnja, molitev,
v dar Ti prinašamo jih:
Zdrava, Marija! . . .

O dekletu, ki ni znalo varčevati

»Pet dinarjev imam!« je zaklical Vinko.

»Jaz pa štri dinarje pet in sedemdeset par!« je rekla Mimica po dolgem računanju.

»Dobro,« je rekla teta, »potem lahko gresta z Ano na semenj, kakor sem vama obljubila. Kdor si je prihranil tri dinarje, jih sme na semnju zakupiti. In ti, Breda? Koliko si pa ti nahranila?«

Breda je vzdihnila. Zmerom je bilo treba kupovati toliko stvari, da si ni mogla nikoli nič prihraniti. Obrnila je svoj hranilnik, in glej, iz njega so se prikotalili — trije beraški kovanci in petindvajset par! Teta je bila zelo huda.

»Samo petinsedemdeset par, Breda? Preveč sladkorčkov si kupovala! Nu, prav žal mi je; potem ne moreš na semenj, ker nisi nič prihranila.«

Uboga Breda! Vinko in Mimica sta šla z Ano na semenj, ona je pa morala ostati doma. Ko jih je videla, da odhajajo, se je kar malce pojokala.

A Breda ni bila nikoli dolgo žalostna. Kmalu je odšla na vaško cesto in krenila po njej, da bi si na travniku natrgala cvetlic. Tedaj je zagledala velikega, lepega metulja.

»Oh, tega moram ujeti za Vinka!« je vzkliknila in stekla za njim in — tef, tef, tef! je pribrnel izza vogala avtomobil. Mahoma je nekaj počilo — in Breda je ležala v travi.

Na srečo se ji ni nič zgodilo, le njen strah je bil neznanski. Avtomobil je obstal in iz njega je skočil gospod.

»Ali si se udarilo, dekletce?« je prestrašen vzkliknil.

»Ne, ne!« je rekla Breda in se že spet zasmejala.

»O, to je pa Breda!« se je oglasil iz avtomobila deški glas. »Kako, ali ne pojdeš nič na semenj?« je vprašal gospod. »Mislil sem, da bodo danes vsi vaški otroci na semnju!«

»Da, stvar je namreč taka,« je malce v zadregi menila Breda, »teta mi ni dovolila, da bi šla, ker si nisem nič prihranila. Ne vem, kako je to, da ne znam varčevati!«

»Hm, to je pa res nerodna reč,« je odvrnil gospod.

Tedaj je zaklical deček iz avtomobila: »Meni je dala petdeset par za sladkorčke, ko sem si odrl koleno!«

»Meni je pa podarila dinar, ko se mi je punčka ubila!« je vzkliknilo majhno dekletce, ki je tudi sedelo v avtomobilu. Medtem je bilo priteklo še nekaj drugih otrok, in vsak je vedel kaj povedati o Bredi, kako ljubezniva je in kako rada pomaga.

»Tako, tako,« je rekel gospod, »nu, zdaj pa že vidim, zakaj ne znaš varčevati. Veš, kaj: prisedi k nam v avtomobil, da te popeljemo na semenj. Jeli?«

In tako je Breda vendarle prišla na semenj.

Za pouk in zabavo

RAČUNARJI IN ALKOHOL

V neki višji šoli v Švici so dali učencem izdelati račune. Polovica je računala, ne da bi užila opojno pijačo; drugi polovici so pa dali vsakemu prej kozarec vina. — In glej, tisti, ki niso nič pili so pravilneje izračunali naloge, pivci pa so imeli mnogo več napak.

Čez nekaj dni so poizkus obrnili. Učenci, ki so prvikrat računali brez pijače, so sedaj dobili po kozarec vina, druga polovica pa ni dobila nobene opojne pijače. In glej, tudi sedaj so tisti boljše računali, ki niso pili — torej druga polovica.

Iz tega je jasno razvidno, da alkoholne pijače škodujejo duševnemu delu.

TOMAŽ EDISON

Tomaž Edison je slaven učenjak, čigar izume občuduje ves svet. Rodil se je leta 1847 v Ohio v Ameriki kot sin revnih staršev. Deček je bil izredno nadarjen, a njegovi roditelji niso imeli toliko premoženja, da bi ga dali v šole. Služil si je kruh s tem, da je prenašal po mestu časopise. O prostem času je kaj rad delal razne kemične poskuse.

Z denarjem, ki ga je privarčeval, si je naredil malo delavnico in tiskarno. Polagoma se je seznanil z brzojavnimi uradniki in strojevodji. Končno je dobil službo pri brzojavnem uradu. To je bilo zanj. Poskušal je vedno, da bi izumil kaj novega, da bi si olajšal delo in izboljšal naprave v uradu.

Kmalu je zaslovel po vsem svetu zaradi izumov v elektriki in pri brzojavu.

Edison ni nikoli užival opojnih pijač; vedno je bil abstinent. V svoji mladosti se je najbrž iz varčnosti odrekel vsakemu uživanju alkoholnih pijač, pozneje je pa spravil, da bi mu bilo pitje le v škodo.

Ko ga je nekdo vprašal, zakaj ne pije, ko vendar pijača nudi veselje in dobro razpoloženje, je odgovori: „Svojih možganov nimam zato, da bi jih zastrupljal.“

---

rešina; pojasnil je mesto, ki ga veliki mojster ni razumel, kot izraz, kakršne rabijo posvetnjaki nasproti tistim, katere ljubijo par amours; a ta razlaga ni zadovoljila pobožnjaškega Beaumanoirja.

»V tem se skriva več, nego ti slutiš, Konrad; tvoje prostodušje ni kos tej brezdanji pokvarjenosti. Rebeka iz Yorka je bila učenka tiste Miriam, o kateri si gotovo slišal. Takoj boš čul Žida samega, ki bo to priznal.« Nato se je obrnil k Izaku in vprašal na glas: »Tvoja hči je tedaj ujetnica Briana de Bois-Guilberta?«

»Da, velečastni, hrabri gospod,« je zajecljal ubogi Izak; »in kakršnokoli odkupnino morem siromak plačati za njeno prostost —«

»Tiho!« je rekel veliki mojster. »Ta tvoja hči je izvrševala zdravniško umetnost, kaj?«

»Da, milostni gospod,« je že bolj zaupljivo odvrnil Žid; »vitezi in svobodnjaki, oprode in vazali bodo blagoslavljali božji dar, ki so ji ga nebesa podelila. Marsikdo lahko potrdi, da ga je ozdravila s svojo umetonstjo, ko se je bila vsaka druga človeška pomoč že izjalovila; blagoslov Boga Jakobovega je bil nad njo.«

Beaumanoir se je z zloveščim nasmehom obrnil k Mont-Fitchetu. »Vidiš, brat,« je dejal, »kakšne zanke nastavlja sovražnik, ki vse požira! Le glej, na kakšno vabo lovi duše in jim daje kratek pedenj zemeljskega življenja v zameno za večno zveličanje na onem svetu. Prav pravi naše blagoslovljeno pravilo: Semper percutiatur leo vorans. V boj zoper leva! Dol uničevalce!« je nadaljeval, vihteč svojo skrivnostno palico, kakor bi izzival moči teme. »Stavim, da tvoja hči opravlja ta zdravljenja s pomočjo besed in pečatov, obeskov in drugih kabalističnih skrivnosti?« se je obrnil k Židu.

»Ne, velečastni in hrabri vitez,« je odvrnil Izak, »ampak največ z balzamom čudovite moči.«

»Odkod ima to skrivnost?« je vprašal Beaumanoir.

»Dobila jo je od Miriam,« je oklevaje odvrnil Izak, »od Miriam, modre starke našega rodu.«

»A, potuhnjeni Žid!« je rekel veliki mojster. »Mar ni bila to prav tista vešča Miriam, ki je šel glas o njenih strahotnih čarovnijah po vseh kristjanskih deželah?« je vzkliknil in se pokrižal. »Njeno truplo so sežgali na grmadi in njen pepel so raztresli na vse štiri vetrove; in takisto naj se zgodi meni in mojemu redu, če ne napravim z njeno učenko prav tako in še huje! Naučim jo omreževati in uklinjati vojake blagoslovljenega Templja. — Semkaj, Damjan, spodi mi tega Žida skozi vrata — ustreli ga, če bi se uprl ali vrnil. Z njegovo hčerjo bomo pa tako ravnali kakor nam velevata krščanski zakon in naše vzvišeno dostojanstvo.«

In tako so siloma spehali ubogega Izaka iz preceptorija, vse njegovo moledovanje je bilo zaman, še njegovih ponudb niso hoteli poslušati. Ni mu ostalo drugega, kakor vrniti se v rabijevo hišo in izkušati, da z njegovo pomočjo izve, kaj se obeta hčeri. Doslej je bil v strahu za njeno čast, poslej mu je bilo trepetati za njeno življenje.

Veliki mojster je medtem poklical templestowskega preceptorja predse.

ŠESTINTRIDESETO POGLAVJE

Albert Malvoisin, predsednik, ali — v jeziku reda — preceptor templestowske ustanove, je bil brat tistega Filipa Malvoisina, ki smo ga pri nekaj prilikah že omenili v tej povesti; kakor ta baron, je bil tudi on v tesni zvezi z Brianom de Bois-Guilbertom.

Med malopridnimi in razbrzdanimi ljudmi, kakršnih je bilo v templjarskem redu še preveč, je zavzemal Albert Templestowski odlično mesto, od drznega Bois-Guilberta se je pa toliko razlikoval, da je znal odevati svoje grehote in svoje častihlepje s plaščem hinavstva ter navzven kazati fanatičnost, ki jo je sam pri sebi preziral.

Da ni bil prihod velikega mojstra tako nenaden in nepričakovan, ne bi bil opazil v Templestowu nikakih sledov o propadanju discipline. Še zdaj, ko je bil vendar zasačen in deloma celo razkrinkan, je Albert Malvoisin tako spoštljivo in na pogled tako skesano sprejel očitke velikega mojstra in se tolikanj podvizal, da bi odpravil vse, kar je ta grajal, skratka, tako uspešno je dal svoji občini, ki je še nedavno tonila v razuzdanem uživanju, videz spokorne pobožnosti, da je jel Luka Beaumanoir dobivati o preceptorijevem značaju boljše mnenje, nego ga je bil zbudil v njem prvi ogled ustanove.

A to ugodno mnenje velikega mojstra se je zelo zamajalo, ko je zvedel, da je Albert sprejel v redovno hišo židovsko ujetnico, in kakor se je bilo bati, ljubico enega izmed redovnih bratov; in ko je Albert stopil predenj, ga je nenavadno ostro premeril z očmi.

»V tem domu, ki je namenjen smotrom svetega templjarskega reda,« je strogo izpregovoril veliki mojster, »se skriva Židinja, ki jo je spravil semkaj redovni brat, in to z vašim pristankom, sir preceptor.«

Albert Malvoisin je kar osupnil; zakaj nesrečno Rebeko so bili zaprli v oddaljen in skrit konec poslopja ter oprezno ukrenili vse, da bi ostalo njeno bivanje v tej hiši neznano. Obraz velikega mojstra je napovedoval njegovo in Bois-Guilbertovo pogubo, če ne ukroti bližajočega se viharja.

»Zakaj ste obnemeli?« je nadaljeval veliki mojster.

»Ali mi je dovoljeno, da odgovorim?« je z glasom najgloblje ponižnosti odvrnil preceptor, čeprav je hotel s tem vprašanjem samo pridobiti časa, da uredi svoje misli.

«Govorite, dovolim vam,« je rekel veliki mojster. »Govori in povej, ali poznaš to poglavje našega svetega pravila: De commilitonibus Templi in sancta civitate, qui cum miserrimis mulieribus versantur, propter oblectationen carnis? (O templjarskih vitezih o Sveti deželi, ki se zaradi telesne naslade spečajo z ničvrednimi ženskami.)

»Gotovo da, prečastiti oče,« je odvrnil preceptor. »Nisem se vzpel do tega dostojanstva v našem redu, ne da bi poznal eno izmed njegovih najbolj važnih prepovedi.«

»Kako si tedaj mogel, še enkrat te vprašam, kako si mogel dovoliti bratu, da je spravil svojo ljubico, ki je vrhu tega še židovska čarodejka, v ta sveti kraj in ga s tem omadeževal in oskrunil?«

»Židovska čarodejka!« je ponovil Albert Malvoisin. »Angeli nebeški, stojte nam ob strani!«

»Da, brat, židovska čarodejka!« je strogo rekel veliki mojster. »Ali moreš tajiti, da je ta Rebeka, hči zavrženega oderuha Izaka iz Yorka in učenka peklenske čarovnice Miriam — še pomisliti me je sram, nikar že izreči besedo! — da je ona zdaj nastanjena v tvojem preceptoriju?«

»Vaša modrost, prečastiti oče, je pregnala temo iznad mojega razuma,« je odgovoril preceptor. »Zelo sem se čudil, da je bil videti tako dober vitez, kakor je Brian de Bois-Guilbert, tolikanj omrežen po dražestih te ženske; sprejel sem jo pa v to hišo samo z namenom, da preprečim napredujoče zbližanje med njima, ki bi se drugače utegnilo končati s padcem našega hrabrega in pobožnega brata.«

»Tedaj se ni zgodilo med njima nič takega, da bi bil prelomil svojo obljubo?« je vprašal veliki mojster.

»Kaj! Pod to streho?« je vzkliknil preceptor in se prekrižal. »Sveta Magdalena in deset tišoč devic naj nas obvaruje! Ne! Če sem grešil, ko sem jo sprejel v ta dom, sem storil to le v zmotni misli, da tako zatrem brezumno nagnjenje našega brata do te Židinje, ki se mi je zdelo tako divje in nenaravno, da sem si ga mogel razložiti samo z nekakšno zmedenostjo uma, ki jo je treba zdraviti bolj s sočutjem nego z gradnjo. Zdaj pa, ko je vaša veličastita modrost odkrila, da je ta židovska ženščina čarodejka, je s tem vse pojasnjeno.«

(Dalje prihodnjič)

93. Dunajski mednarodni velesejem

od 7. do 14. marca 1971

AVSTRIJSKI UNIVERZALNI VZORČNI VELESEJEM —

razdeljen v 25 strokovnih sejmov potrošniškega in investicijskega blaga

SEJEMSKA PALAČA:

POTROŠNIŠKE DOBRINE IN LUKSUZNI PREDMETI
MODNE REVIJE

Kolektivne razstave inštitutov za gospodarsko pospeševanje Koroške, Nižje Avstrije in Tirolske

Posebna razstava: „Pomagaj si sam" — „Rokodelčenje je lahko" — Paviljon iznajdb.

SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE:

Investicijske in potrošniške dobrine za industrijo in obrt.

Dunajski spomladanski velesejem 1971 je povečal oddelek gradbenega gospodarstva — 190 tvrdk: gradbeni stroji, gradbeni material, zgradbe za strope, okna, vrata, garaže, vzorčne hiše na površini 60.000 m² — Nov oddelek za vrtnarsko orodje.

Velika razstava pohištva z mednarodno udeležbo. — Pohištvene pritikline

Razstava koles in pritiklin ter servisnega orodja.

Posebna razstava kmetijstva: „Avstrija dežela lesa" (paviljon 12).

20. razstava pitanega goveda.

Posebna razstava delavske zbornice: „Stopnjevanje proizvodnje".

Posebna razstava Trgovinske zbornice: „Avstrija — soudeleženka sveta".

V prihodnje najdete **le pri spomladanskih velesejmih stroke:** pohištvo, oddelek za kolesa, pritikline za kolesa in avtomobile, gradbeni stroji.

Odslej najdete samo **pri jesenskih velesejmih** strokovna področja: stroji za obdelavo kovin, stroji za obdelavo umetnih snovi, posebna razstava **„Embalaža"**, kmetijski stroji.

Vse druge gospodarske veje so zastopane slej ko prej pri obeh prireditvah.

POSEBNA AVTOBUSNA ZVEZA MED SEJEMSKO PALAČO IN RAZSTAVIŠČEM

Razširjena pokrajinska politika

(Nadaljevanje s 1. strani)

jali zimske igre, katerih bi se udeleževale vse tri imenovane pokrajine; zborovanja geografov, kartografov, strokovnjakov za folkloro in turizem bi prišlo tudi v poštev.

Udeleženci so na koncu študijskega zborovanja izdali resolucijo, ki vsebuje predloge postopnega uresničevanja za „razširjeno pokrajinsko politiko".

● **Kot prvo stopnjo k temu cilju predlagajo izmenjavo opazovalcev med oblastmi (uradi) za načrtovanje;** ti bi imeli funkcijo, kot jih imajo npr. veleposlaniki pokrajin med seboj. Na tej stopnji bi napravili inventar problemov treh pokrajin, poenostavljenje statističnega izrazoslovja, ustanovitev razširjenih poti in sistemov za informacije in končno izdelati bi bilo treba konkretne načrte.

● **Ustanovili naj bi posvetovalni odbor pokrajin,** ki bi ga sestavljali strokovnjaki pokrajin ali najvišji politični predstavniki. Ta odbor bi imel pravico poslušanja nasproti vsemi nadrejenimi nacionalnimi ali evropskimi uradi; izdelal bi tudi oceno.

Na tej drugi stopnji naj bi napravili koncepte za dolgoročne cilje in prednostne sezname. Ta odbor bi se zavzemal za dvojezičnost šolskih sistemov, in poenostavljenje učnih načrtov, kakor tudi za nadstrankarske korekture, zlasti zgodovinskih knjig. V odboru bi bili zastopniki šolstva in znanosti poleg drugih interesnih skupin.

● **Ustanavljali naj bi nadnacionalne skupnosti** za pospeševanje, katerih naloga bi bila izdelati najbolj ustrezno ureditev cest in mejnih prehodov, s katerimi bi odstranili negativne nevšečnosti na mejah.

Upravne pogodbe ali slično bi odobrili šele, če bi se pokazali praktični uspehi tega dela.

Pri razširjenih investicijah za ceste in mejne prehode, naj bi odločali po dosedanjih notranje državnih postopkih, morda tako, da bi vrinili predloge ali odločitve „posvetovalnega odbora" ali „skupnosti za pospeševanje", kot nadaljnji korak v dosedanji razvrstitvi po stopnjah odločanja držav in evropskih organov. B. L.

Za romanje v

Rim-Neapelj-Pompeje

od 22. do 28. marca 1971
je še nekaj prostorov prostih!
Cena 1500.- šil.

Prijave v župnišču v Škocijanu ali pri avtopodjetju

Sienčnik

9141 DOBRLA VES, tel. 04236-219

AKTUALNOSTI PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU

BOEING ZAHTEVA 250 MILIJONOV

Uprava ameriške tovarne letal Boeing zahteva 250 milijonov dolarjev za poskusno izdelavo novega tipa tovornega letala, ki bi letelo z nadzvočno brzino. Vlada je pripravljena nakazati v ta namen 210 milijonov dolarjev, pozneje bi še nekaj dodala. Boeing je zavrnil te ponudbe. Število nameščencev tovarne upada; računajo, da bo na delu prihodnje leto še 29.000 ljudi, lani jih je bilo 45.000 in leta 1967 143.000.

PREBIVALSTVO NA MADŽARSKEM

Konec lanskega leta je Madžarska imela 10,347.000 prebivalcev ali 32.000 več kot v začetku leta 1970. Ta podatek je iz poročila madžarske statistične službe o lanskih rezultatih gospodarskega razvoja, o gibanju standarda in prebivalstva.

S PARADIŽNIKI NAD NEVARNO KAČO

Gospa Franklin, ki živi v Cowellu, majhnem trgu v bližini Adelaide v Avstraliji, je imela priložnost, da dokaže, da ni zaman vse leto vlagala paradižnikov in kumar. Pred nekaj dnevi je namreč v svojem stanovanju nenadoma zagledala zelo strupeno kačo, ki je kazala vse znake o tem, da hoče neoboroženo gospo Franklin napasti. Toda gospa se kar tako ni dala: ker ni imela v bližini nič drugega kot vaze z vloženimi paradižniki in kumarami je začela kačo obmetavati s to povrtnino. Ko se je končno mož gospe Franklin vrnil domov, je imela ženska le še eno vazo „municije" na razpolago, toda nevarna kača je očitno doživela „knock out".

ANGLEŽI ZAHTEVAJO ZAHODNONEMŠKO POMOČ PRI EGS

Neki ameriški list poroča, da je angleški ministrski predsednik Heath pritisnil na Zahodno Nemčijo, naj podpre angleško prizadevanje glede pristopa k Evropski gospodarski skupnosti. Angleži so prepričani, da Zahodna Nemčija lahko prisili Francoze, ki se upirajo angleškim načrtom, k umiku. Angleži so mnenja, da so Nemci brez potrebe prepustili Francozom vodilno vlogo pri pogajanjih med Veliko Britanijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo. Angleška vlada je stopila v stik s kanclerjem Willyjem Brandtom, še preden se je ta sestal s predsednikom francoske republike Georgesom Pompidoujem pač z namenom, da bi Brandt branil koristi Velike Britanije.

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 21. 2.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 22. 2.: 13.45 Informacije — Po sledeh starih šeg in navad (Pri drvarjih v Kapelških grapah — 3.). — TOREK, 23. 2.: 13.45 Informacije — Športni mozaik — Veseli val — SREDA, 24. 2.: 13.45 Informacije — „Primer tovariša X". Igrajo slovenski dijaki. — ČETRTEK, 25. 2.: 13.45 Informacije — Našim mladim poslušalcem — Slovenski solisti — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. — PETEK, 26. 2.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — SOBOTA, 27. 2.: 9.00 Rubrika za jugoslovanske delavce, zaposlene v Avstriji — Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 21. februarja: 15.25 Za otroke od 6. leta naprej: Povodni mož Česilko — 15.35 Za otroke od 11. leta naprej: Cirkuška pustolovščina — 17.03 Za mladino od 14. leta naprej: Stik — 17.35 Anekdote in resnična doživetja iz življenja Josefa Haydna — 18.05 Družina Pec, lahko noč za najmlajše — 18.10 Bonanca: „Dajdeshajmska zgodba" — 19.00 Čas v sliki — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Zapleteni sledovi, film — 21.40 Čas v sliki — 22.20 Kako si pridobiš milijonarja? — komedija.

PONEDELJEK, 22. februarja: 18.20 Družina Pec, lahko noč za najmlajše — 18.25 Avstrija — slika — 18.50 Začetni dnevi filma — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Novinarka: „Sitnosti z Uvejem" — 21.00 Poštni predal 7000 — 22.15 Čas v sliki.

TOREK, 23. februarja: 18.00 Angleščina — 18.20 Družina Pec, lahko noč za najmlajše — 18.25 Kultura — aktualno — 18.50 Yancy Derringer: „Naročeni dvoboj" — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? Prenos bavarskega radia — 21.10 Beljaški pust; prenos beljaške pustne prireditve — 22.30 Čas v sliki.

SREDA, 24. februarja: 10.00 TV v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Mostovi k človeku — 11.00 Program za delavce — 12.35 Šport — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Dobro delo — 17.10 Za otroke od 11. leta dalje: Kdo hoče delati z nami? — 17.35 Mednarodni mladinski magazin — 17.50 Za družino: Ču Fu Tajvan — 18.20 Družina Pec, lahko noč za najmlajše — 18.25 Avstrija — slika — 18.55 Avstrija in dežela jutranjega miru: Koreja — 19.25 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Vaš nastop, prosim — 21.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju; prenos iz Lyona — 23.00 Čas v sliki.

ČETRTEK, 25. februarja: 10.00 TV v šoli: Kaj je govorica? — 10.30 Opis zvezne dežele — 11.00 Francoščina — 11.30 Češka zgodovina: cesarstvo in svetovna država — 12.00 Mesto dela zgodovino: Firence — 16.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona — 18.00 Italijanščina — 18.20 Družina Pec, lahko noč za najmlajše — 18.50 Pater Brown: „Škandal okoli Glorije" — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Spoved, film — 21.45 Svet knjige — 23.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona.

PETEK, 26. februarja: 10.00 TV v šoli: Delo je zapoved — 10.30 Mesto dela zgodovino — 11.00 Program za delavce — 17.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona — 18.00 Izstopi iz Cerkve, zakaj? — 18.20 Peppinello, lahko noč za najmlajše — 18.25 Avstrija — slika — 18.50 Cesaričin sel: Vojne igre — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komisar: Konec plesne zabave: — 21.15 Mestni pogovor: Wels — 22.25 Čas v sliki — 22.40 Spotoma ob koncu tedna — 22.45 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona.

SOBOTA, 27. februarja: 13.30 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona — 14.55 Koncert ORF: Brandenburški koncert štev. 3 v G-duru Johanna Sebastiana Bacha — 15.30 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 15.55 Za otroke od 6. leta naprej: Pippi Langstrumpf — 16.25 Za družino: Samo sitnosti s sosedi — 17.10 Klub seniorjev: Sestanek večno mladih — 18.10 Tedenski magazin — 18.20 Peppinello, lahko noč za najmlajše — 18.25 Kultura — aktualno — 18.50 Heinz Conrads v soboto zvečer — 19.16 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Želi si kaj — 21.45 Čas v sliki — 22.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju iz Lyona.

HIŠA

7 prostorov, gospodarsko poslopje, 1000 kvadratnih metrov sadnega vrta, zelenjavni vrt, okrasni vrt, 3 minute do železniške postaje, telefon — ugodno naprodaj. Naslov v uredništvu ali telefon 0 42 28 — 209.

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke — tudi na obroke — ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK
J. PAGITZ, Ferlach—Borovlje
Telefon 04 2 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

Kuharico in servirko

(slov. in nemško govorečo), celoletna služba. Vstop 1. marca 1971, išče

Hotel in trgovina Rutar Dobrla ves - 9141 Eberndorf
TELEFON 0 42 36 - 220

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 60.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.